



Dansar és pregar tres vegades

La coreografia de la dansa contemplativa permet connectar amb la pregària que tota la comunitat adreça unida vers Déu

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P 5 I 8-11)

Agustí Codinach

Entrevista al bisbe de Lleida

«La universalitat de l'Església és més forta que les barreres administratives i polítiques»

P 26-29



Catalunya Cristiana



Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (51 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.


Signatura del titular

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de  **appec**
editors de revistes i digitals
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

 El setmanari rep l'ajut de la
Generalitat de Catalunya

Director: Òscar Martí Navarro
Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes
Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià
Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Macos Aceituno, PJ Armengou, Pilarín
Bayés, Agustí Borrell, Teresa Casillas,
Montserrat Claveras, Juanjo Fernández,
Jordi Gaya, Antonio Gil, Amparo Gómez,
Montserrat Lafuente, Ignasi Miranda, Glòria
Monés, Rodrigo Moreno, Francesc Nicolau,
Joan Pallarès-Personat, Montse de Paz,
Joan Lluís Pérez Francesch, Josep Manuel
Prats, Armand Puig, Sergi Rodríguez, Qui-
que, Valentí Serra, Mercè Solé, Sebastià
Taltavull

Redacció, administració, publicitat
i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque
i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat),
Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El
Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES

Dipòsit Legal B 14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels
nostres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari

Sumari

04
La setmana

05
Editorial

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

26
L'entrevista

30
Carta dominical

32
Bíblia

34
Litúrgia

36
Espai lectors

38
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

Presentació de l'«Instrumentum laboris» del Sínode



PÀGINA 14-15

Dos nous sacerdots per a Sant Feliu de Llobregat



PÀGINA 18-19



PÀGINA 38-39

Voluntariat per la llengua, eina de cohesió social



PÀGINA 42

Estiu de llegendes

La setmana en tuits

XISKYA VALLADARES

@XISKYA

22/06/2023

Religiosa de Puresa de Maria

7 dies, dos vaixells. 5 persones, 500 persones. 250.000 dòlars, desco-
negut. Milionaris, immigrants. Un
adolescent, més de 100 infants.
Gran cobertura mediàtica, silenci

NATHALIE BECQUART

@SRNATB

20/06/2023

Sotssecretària del Sínode de Bisbes

Entre les preguntes que proposa
l'*Instrumentum laboris* presen-
tades pel cardenal Jean-Claude
Hollerich: «Com pot l'Església del
nostre temps complir millor la seva
missió mitjançant un major reco-
neixement i promoció de la dignitat
baptismal de la dona?»

XAVIER ROCA BAS

@XROCABAS

20/06/2023

Delegat de l'Oficina de Comunica-
ció del bisbat de Girona

El Virolai clou la missa de presa de
posseïció del nou bisbe de Perpi-
nyà-Elna, Thierry Scherrer

IGNASI MORETA

@IGNASIMORETA19

19/06/2013

Editor de *Fragmenta*

«a. n. e.» [abans de la nostra era]
o «a. e. c.» [abans de l'era comu-
na] per no escriure «aC» [abans de
Crist]. M'ho defensaven per elegàn-
cia (ja que hem imposat les nostres
regles a mig món, renunciem a la
«C»). Defensable. Però se'm fa difi-
cil no veure-hi gesticulació laïcista

JORDI HAMADI

@JORDIHAMADI

18/06/2023

Economista

#OurStoryIsOne és una campanya
mundial que commemora el 40è
aniversari de l'execució de 10 do-
nes baha'is a Shiraz, Iran. Van ser
penjades per la seva creença en
una fe que promou la igualtat de
gènere, la justícia i la veracitat

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Estades amb Cor

Càritas diocesana de Barcelona organitza per a l'estiu les Estades amb Cor, amb la voluntat que no hi hagi cap criatura, entre les ateses per l'entitat catòlica, que es quedi sense el gran benefici de l'educació en el lleure. Itziar Bravo, responsable de Campanyes, va explicar el 21 de juny, en una entrevista al programa *El Matí* amb Mercè Raga, que «una opció passa pels propis centres de Càritas, com ara Barceloneta o Torre Baró, i allà es fa un Casal d'Estiu amb activitats diferents cada dia, i una altra és l'entrada dels infants en clubs que col·laboren amb Càritas i els acullen».

Itziar Bravo va dir que «tres de cada cinc infants atesos per Càritas viuen una situació de patiment psicoemocional, el triple de la mitjana de la població». Igualment va comentar que «aquestes activitats els fan millorar el rendiment acadèmic i alhora són un element d'integració amb altres nens». La responsable de Campanyes de Càritas va recordar que el projecte necessita donatius, que «es poden fer pel bizum 33381 o per transferència entrant a la web caritas.barcelona».

L'efemèride de la setmana

3 de juliol del 1970: un avió anglès impacta al massís del Montseny i moren els 112 passatgers i tripulants



Zoom

MACIÀ GRAU

Vatican Media



El 21 de juny, l'endemà del Dia Mundial del Refugiat, a prop de les illes Canàries es va enfonsar una llanxa pneumàtica amb 53 immigrants a bord, que les autoritats no van assistir fins a 10 hores després de l'accident. Una setmana abans, a Grècia, un altre naufragi d'un vaixell ple d'immigrants va deixar fins a 78 morts i centenars de desapareguts. Aquestes dues tragèdies humanitàries han posat de manifest una vegada més la situació insostenible que pateixen milions de persones, que es veuen obligades a fugir de casa seva a causa de la fam, la violència, o les violacions dels drets humans.



La dansa i la «Via Pulchritudinis»

L'any 2004, l'aleshores Consell Pontifici de la Cultura va publicar un document titulat *La Via Pulchritudinis, camí d'evangelització i de diàleg*. S'hi afirma que la *Via Pulchritudinis* o Via de la Belleza ens atansa a Déu, en respondre «a l'íntim desig de felicitat que batega en el cor de tothom» i que «les obres d'art inspirades per la fe cristiana —pintures, mosaics, escultures, arquitectura, marfils i orfebreria, obres de poesia i prosa, obres musicals i teatrals, cinematogràfiques i coreogràfiques, i moltes altres— tenen un potencial enorme, sempre actual, que el temps no aconsegueix alterar i que permet comunicar de manera intuïtiva i agradable la gran experiència de la fe, de l'encontre amb Déu en Crist, en què es revela el misteri de l'amor de Déu i la identitat pregona de l'home».

Aquesta setmana ens acostem a una d'aquestes expressions de la *Via Pulchritudinis* com és la dansa. La dansa contemplativa, que coneixem de la mà de la coreògrafa Victoria Hernández i de la dinamitzadora Dolors Parellada, és una forma de pregària en comunitat que es practica de forma regular a la basílica de Santa Maria del Mar i al monestir de Sant Pere de les Puel·les, a Barcelona. A la Universitat de la Mística d'Àvila, Victoria Hernández dirigeix una escola de dansa i contemplació.

També coneixem la dansa testimoni- al que ofereixen les clarisses al santuari del Sant Crist de Balaguer. «Davant la situació de crisi actual, volem oferir un testimoniatge de bellesa per ajudar els fidels a acostar-se al Misteri», assegura sor Victoria Triviño. Des del 2002 han creat un gran nombre de coreografies que dansen al final de les principals solemnitats litúrgiques o de les festivitats més pròpies del carisma franciscà.

Però malgrat que en la cultura catòlica cristiana s'ha ballat sempre, «perquè venim d'una arrel jueva en què es ballava en totes les celebracions religioses», tal com afirma Victoria Hernández, estem en un moment en què al cristià se li fa estrany que es pugui ballar durant la missa o com una forma de pregària. Mostra també d'aquesta reticència és que la dansa sigui un tipus de pràctica amb un fort accent femení, mentre que els homes tenen prejudicis a l'hora de sumar-s'hi.

Aquesta setmana, doncs, reivindicuem la dansa com a *Via Pulchritudinis*, perquè «la bellesa salvadora de Crist exigeix ser presentada d'una manera nova per poder ser acollida i contemplada, no únicament pels creients, sinó també per aquells que es declaren poc compromesos o fins i tot indiferents» (*La Via Pulchritudinis, camí d'evangelització i de diàleg*).

MIRADA AL MÓN

Una pluja de roses

El juny passat la revista *Pluja de Roses* va arribar als cents anys d'existència. Es tracta d'una publicació divulgativa, de caire popular, que difon l'espiritualitat de santa Teresa de l'Infant Jesús. Precisament aquest mateix any es compleixen els cent cinquanta anys del naixement de la santa de Lisieux, i també els cent anys de la seva beatificació, que va tenir lloc el 29 d'abril de 1923, quan havien passat tan sols vint-i-cinc anys des de la seva mort i cinquanta des del seu naixement. Ben aviat va ser coneguda també a Catalunya, on la devoció va augmentar ràpidament.

En ocasió de la beatificació de Teresa de Lisieux, els carmelites descalços catalans van decidir publicar una revista per difondre'n l'espiritualitat. El primer número va aparèixer el mes de juny del 1923 a

Barcelona. L'any següent va passar a Tarragona, i el 1928 es va traslladar a Lleida, on s'acabava d'iniciar la construcció d'un santuari dedicat a la santa, ja canonitzada des del 1927.

El nom de la revista prové d'una famosa expressió de Teresa, que abans de morir havia assegurat que volia passar el seu cel fent el bé a la terra i que faria caure una «pluja de roses». El fet és que des d'aleshores moltes persones d'arreu del món s'han sentit ajudades d'una manera o altra per Teresa de l'Infant Jesús, a vegades de forma ben concreta i sorprenent.

Així, doncs, enguany la revista arriba als cent anys d'existència, i es converteix segurament en una de les publicacions de caire religiós de casa nostra amb una vida més llarga. Durant aquest temps ha arribat a moltes llars i ha contribuït a difondre

AGUSTÍ BORRELL

Vicari general de l'orde del Carmel Descalç



un estil de vida cristiana basat en la senzillesa i la confiança, segons el model de Teresa.

Des de fa uns quants anys la revista es publica en una doble edició, en català i en castellà, i continua essent l'òrgan de comunicació del santuari de Santa Teresina i un bon mitjà de difusió de la doctrina espiritual d'aquesta noia extraordinària que amb una vida tan breu, i sense haver sortit de l'ambient familiar i de la comunitat de les carmelites descalces és coneguda universalment, i ha estat proclamada patrona de les missions i Doctora de l'Església.

Els carmelites descalços catalans van decidir publicar una revista per difondre l'espiritualitat de Teresa de Lisieux

JORDI GAYA NOFRE

Treballador social



Edith Stein afirmà: «Com més gran és l'atracció que ens condueix a Déu, major és el deure de sortir de nosaltres mateixos, en direcció al món, per portar-hi la vida divina.» I quan sortim al món, topem, entre d'altres, amb les estructures de pecat.

El Magisteri en parla des de fa més de mig segle: «Els mecanismes perversos i les estructures de pecat sols poden ser vençudes mitjançant l'exercici de la solidaritat humana» (SRS 1987). El papa Francesc, en la profètica tasca de promoure la santedat dintre de l'Església, afirma: «L'Església lluita contra la màfia, concebent-la com una estructura i un fenomen de pecat social.»

Són estructures conformades per institucions, però sobretot són les relacions que s'estableixen. Per exemple, les relacions entre:

LA SAL DE LA TERRA

El problema de les estructures de pecat

. La banca «armada», governs i partits polítics i electors

. L'habitatge, els aliments i els fons voltor

. L'atur, el treball informal, l'esclavitud infantil i la concertació de les grans centrals sindicals

. L'ONU, grans corporacions i els governs que imposen per llei polítiques contra la vida (avortament, ideologia de gènere) (*El Dios fiel mantiene su alianza*, CEE 2023)

Quin és el problema de les es-

tructures de pecat? La concertació, la naturalesa d'aquestes relacions, llur concertació amb el pecat, causant del sofriment i del mal.

De què parlem sinó, quan parlem de crisi espiritual i de valors en la societat occidental?

El 1967, A. Solzhenitsyn va escriure: «No tinc cap esperança en Occident. La seva excessiva comoditat i prosperitat han debilitat la seva voluntat i la seva raó. Occident pateix manca de recursos morals i espirituals per resistir-se a la seva pròpia decadència.» Són paraules molt gruixudes, però necessàries si volem combatre cristianament les estructures de pecat.

A totes les institucions ja tenim l'Agenda 2030. És l'agenda política i social, que promou l'ONU, per blanquejar i legitimar les estructures de pecat. Hi concertarem?

Són estructures conformades per institucions, però sobretot són les relacions que s'estableixen

Al volant, pregària i amabilitat

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona



Avui recordo, ara fa tres anys, quan tots frisàvem per sortir al carrer i no podíem. Ens conformàvem a treure el cap per la finestra i gaudíem d'allò més quan podíem sortir al balcó o a una terrassa. Els dies de confinament forçat van ser una experiència que ens va obligar a valorar les coses més senzilles, com fer un petit passeig.

Aquells dies queden enrere i, gràcies a Déu, avui ens movem amb llibertat per on volem i sense restriccions. Sortim al carrer i veiem que torna a haver-hi vida i moviment. Avui moltes persones comencen les vacances i ja han fet plans. Els que poden, agafaran el cotxe, el tren, l'avió o qualsevol altre mitjà de transport per sortir de casa i allunyar-se de la rutina.

Aquest cap de setmana comença la primera operació sortida de l'estiu, que implica un trànsit extrem. Milers de vehicles ompliran les carreteres, hi haurà embussos a les vies principals, una imatge estiuenca que ens atabala, però que tindrà la recompensa si arribem a la nostra destinació sans i estalvis. Malauradament, les cues incòmodes no són la cara més fosca de l'estiu ni de les vacances. La il·lusió que ens mou a sortir de casa es pot estroncar per un imprevist fatídic. Diàriament, especialment en aquesta època de l'any, lamentem pèrdues humanes a la carretera, que potser es podien haver evitat.

En les reflexions cristianes del nostre temps, sovint recordem que l'Església existeix per anunciar la bona notícia que ens ofereix Jesucrist, per promoure un estil de vida joiosa, autèntica i plena de sentit. Cap realitat queda al marge de la proposta cristiana de vida. Per això, l'Església també es fa present en el món dels transports i la mobilitat.

Avui, precisament, se celebra la Jornada de responsabilitat en el trànsit amb el lema*: «Encomana el teu camí al Senyor i ell actuarà» (Sl 37,5). Aquest dia s'escau en la proximitat de sant Cristòfol, patró dels conductors. En aquesta Jornada volem insistir que cal que siguem responsables quan cir-

culem no només per la carretera, sinó també dins de ciutats i pobles, quan caminem, quan anem amb patinet, bicicleta, moto, cotxe, etc. Fem-ho com ho faria Jesús.

De vegades sembla que la responsabilitat i també l'amabilitat vers els altres es perd quan agafem el volant o el manillar. Pensem-hi uns instants. És senzill, fem que l'amabilitat aflori i que estigui sempre present als nostres carrers, camins i carreteres. Només amb aquesta consciència i actitud potser podrem circular amb més seguretat. Respectant més els senyals i normes de circulació i pensant en els altres, podem fer possible que es redueixi el nombre d'accidents.

Val la pena començar qualsevol trajecte amb una pregària. Moltes persones, abans d'emprendre un viatge, ens senyem o viatgem acompanyats de sant Cristòfol. Aquest gest ens dona pau i tranquil·litat. Encomanem el nostre viatge al Senyor, confiem en la seva Paraula, que és llum en el nostre camí.

Benvolguts germans i germanes, en aquesta Jornada preguem a Déu que vetlli per tots els conductors i passatgers. Posem-nos en mans del Senyor per intercessió de sant Cristòfol, el nom del qual significa «portador de Crist». Cal també que tots evitem els perills i fem més humana la mobilitat, especialment en aquest període estival. Aquest any a la carretera, recordeu: pregària i amabilitat.

***Consulteu el missatge elaborat pels bisbes responsables de la Pastoral de la Carretera**



Pregar dansant

La dansa com a forma de pregària cada vegada és més coneguda a casa nostra



La dansa dels Àngels, de les Clarisses de Balaguer, en el dia del Corpus.

Cada primer dilluns de mes unes trenta persones s'apleguen a la basílica barcelonina de Santa Maria del Mar per pregar dansant. I no són les úniques, perquè la dansa també és una pràctica habitual de pregària al monestir de Sant Pere de les Puel·les de Barcelona, un dimecres de mes. Així com s'atribueix a sant Agustí allò de «qui canta prega dues vegades», sabem del cert que va ser Joan Pau II qui va dir allò que «ballar és pregar tres vegades».

«És una hora de pregària molt intensa», explica Dolors Parellada, dinamitzadora de l'activitat de dansa contemplativa a Santa Maria del Mar. «Els gestos i passos són molt senzills, de seguida els aprens. Tots tenen un significat i una intenció que cal conèixer per interioritzar el sentit de la pregària. La coreografia permet, doncs, connectar amb la pregària que tota la comunitat adreça unida vers Déu. El moment de profund silenci, mantenint la postura final, t'ajuda a experimentar que la pregària ve de dins.»

I afegeix: «La pregària amb dansa contemplativa és molt potent perquè és també el cos el que prega. Fas un gest i la ment se'n va a donar gràcies a Déu, a voler sentir-te perdonada i davant la seva presència.»

Abans d'iniciar la dansa, Dolors Parellada n'explica l'origen, els gestos, els passos i el significat: «Explico, per exemple, que ens disposem a fer la dansa Eretz, que vol dir "terra" en hebreu. És una dansa amb què els hebreus donaven gràcies a Déu per haver arribat a la terra promesa. Amb aquesta dansa donem gràcies per la Vida, perquè som fills de Déu i, per tant, germans, perquè som comunitat. Per això el primer gest és dansar fent uns passos, que vol dir caminar junts com a germans. El següent gest és fer dos passos cap endavant alçant els braços, significat així que donem gràcies a Déu i el lloem. Ho fem dues vegades mentre els ulls acompanyen les mans en direcció al cel. El tercer gest és donar gràcies a Déu no només perquè som germans sinó perquè ens estimem. Per això, ens agafem per les espatlles i fem un balanceig.»

Dolors Parellada, que també és responsable de Pastoral Familiar de l'arquebisbat de Barcelona juntament amb el seu marit, va començar a posar en pràctica la dansa contemplativa quan a l'escola Jesuïtes Casp li van encomanar formar part de l'equip de pastoral. Aleshores li va semblar que podia ser una manera d'atreure els joves a la pregària i

DOLORS PARELLADA
«La coreografia permet connectar amb la pregària que tota la comunitat adreça unida vers Déu»

VICTORIA HERNÁNDEZ
«Qualsevol reconeixement per part d'un responsable de la comunitat ajuda a superar les reticències inicials»

VICTORIA TRIVIÑO
«Volem testimoniar des de la vida contemplativa que Déu existeix, que ens fa felïços, que és bellesa»

es va formar en diferents cursos. Va ser així com va conèixer la dansa contemplativa de la mà de Victoria Hernández, coreògrafa que fa més de vint anys que imparteix tallers i cursos.

«La dansa contemplativa», explica Victoria Hernández, «ens ajuda a entrar en la relació amb Déu d'una manera personal, íntima, profunda i alhora compartida, crec que és una de les formes que més ens ajuda a sentir-nos comunitat».

Després de llicenciar-se en Física, amb especialitat en Astrofísica, Victoria Hernández va estudiar Tècniques d'Expressió i Psicomotricitat, i Anatomia i Biomecànica aplicades a la dansa, entre d'altres. Explica que va començar a dansar per a Déu en la intimitat. El 1988, després de veure un grup de joves fer una dansa hebrea durant l'ofertori, es va animar a fer coreografies grupals per a la litúrgia des de la seva experiència espiritual. Amb el temps va començar a impartir tallers del que ha batejat com a dansa contemplativa, recollint l'experiència contemplativa de la tradició cristiana.

«El nom de "contemplativa" volia recollir la tradició mística cristiana amb grans referents com santa Teresa de Jesús o sant Joan de la Creu», expressa. «Era una manera de reconèixer aquesta dimensió de pregària contemplativa, perquè al final aquest tipus de dansa amb el cos, curiosament, et porta a un silenciament interior, és a dir, a una pregària de silenci.»

En un primer moment, en va dir dansa litúrgica, però amb el temps va veure que li corresponia millor el nom de dansa contemplativa, gràcies també a la inspiració d'un germà de Sant Joan de Déu, Eladi Freixa. «Va ser ell



Sessió de danses contemplatives al Museu Diocesà de Barcelona, el 16 de maig, dinamitzada per Dolors Parellada. El títol de l'activitat va ser «L'art i la dansa contemplativa connecten al Museu Diocesà».

qui em va suggerir el nom de dansa contemplativa.»

El seu treball de recerca li ha permès recollir danses del cercle, danses hebrees i a crear-ne de noves. Integra moviments de ballet, contemporanis, hebresus...

«Qualsevol emoció o qualsevol sentiment el podem expressar amb la paraula, amb la pintura, amb el cos, amb l'expressió... Hi ha persones que tenen més facilitat per fer-ho amb un llenguatge o un altre i, per a mi, per exemple, el llenguatge més natural és el del cos, amb la dansa», explica Victoria Hernández. «Quan tens una emoció molt forta, en el meu cas de relació amb Déu, noto que el cos se me'n va, els braços s'enlairen per donar gràcies a Déu.»

I encara que no neixi de forma natural en tothom, «quan la gent hi participa experimenta una mena de ressonància interior, com quan resem el Pàrenostre, que no l'hem creat nosaltres, i aleshores esdevé la nostra pregària, encara que hagi estat creada per algú altre».

Reticències culturals

La dansa com a forma de pregària cada vegada és més coneguda a casa nostra, però és veritat que es va cuinant a foc lent. I també és veritat que té un fort accent femení si tenim en compte que la majoria de les que hi participen i la impulsen són dones.

«A diferència d'altres cultures com la llatinoamericana, la nostra cultura



Dansa contemplativa a Santa Maria del Mar.



Agustí Codinach

occidental tendeix a pensar que la dansa és cosa de dones», es lamenta Victoria Hernández, si bé reconeix que «la cosa va canviant i que els homes cada vegada ballen més».

Una altra reticència cultural vindria donada per la manca d'importància que la tradició catòlica ha atorgat al cos i per la tradició hel·lènica de separar cos i ànima. En aquest sentit, Dolors Parellada manifesta que els cristians no estem acostumats a fer servir el cos per pregar: «Des que vaig descobrir la dansa contemplativa em poso davant la presència de Déu també amb el cos. Per exemple, en la consagració necessito agenollar-me. Més que necessitat, és un desig de sentir-me petita i adorar davant la presència del Misteri de Déu. M'ha agradat saber que és la postura que prescriu el Missal Romà.»

Victoria Hernández defensa que «en la cultura catòlica cristiana s'ha ballat sempre, perquè venim d'una arrel jueva en què es ballava en totes les celebracions religioses». Però és veritat, reconeix, que a Europa s'ha anat perdent aquesta tradició, «de manera que al segle XX al cristià li semblava estrany que es pogués ballar durant la missa».

Segons Victoria Hernández és de gran ajuda per trencar tabús, prejudicis i reticències el fet que sigui el mateix capellà el qui introdueixi la dansa contemplativa: «Qualsevol reconeixement per part d'un responsable de la comunitat ajuda les

persones a quedar-se més tranquil·les i superar les reticències inicials.»

Després de tota una vida difonent la dansa contemplativa a l'Estat espanyol i part d'Europa i Llatinoamèrica —ha fet cursos i tallers a la Cova de Manresa i al monestir de Sant Pere de les Puel·les—, Victoria Hernández, de 55 anys i resident a Madrid, es troba en una etapa més d'assentament. De fet, dirigeix a la Universitat de la Mística d'Àvila una

escola de dansa i contemplació, perquè hi hagi un espai físic de referència. Sense anar més lluny, del 7 al 9 de juliol ofereix un curs de cap de setmana sobre dansa contemplativa: *Danzando nuestra plenitud*, que fa un recorregut pels estatges de santa Teresa.

«La dansa contemplativa —sintetitzada— ens col·loca davant de la mirada de Déu amb tot el que som: cos, psique i esperit.»

Clarisses de la Bellesa

La comunitat de les clarisses del santuari del Sant Crist de Balaguer, al bisbat d'Urgell, va començar l'any 2002 a fer el que han vingut a batejar com a dansa testimonial.

«Davant la situació de crisi actual, volem oferir un testimoni de bellesa per ajudar els fidels a acostar-se al Misteri», assegura sor Victòria Triviño. «Així com sant Francesc d'Assís va voler acostar la gent al Misteri a través de la representació del Naixement de Jesús —“Vull veure amb els meus ulls la pobresa del Fill de Déu”—, nosaltres vam concloure que avui dia el testimoni passa per l'expressió corporal i la imatge.»

Les clarisses van perfeccionar la dansa religiosa hebrea de la mà d'una referent en la matèria com és Aleda Kovacs. Al llarg dels anys han creat un gran nombre de coreografies que dansen al final de les principals solemnitats litúrgiques o de les festivitats més pròpies del carisma franciscà com la festa del trànsit o la dor-

mició de santa Clara. «L'any passat vam voler donar a la festa del trànsit de santa Clara una rellevància més gran amb motiu de la donació d'una icona, i per això vam crear una nova coreografia en col·laboració amb la directora de l'Escola de Dansa de Balaguer, Montse Miret.»

«Les nostres danses són per a la litúrgia», aclareix Triviño, «i el que volem és testimoniar des de la vida contemplativa que Déu existeix, que ens fa feliços, que és bellesa i que, juntament amb Clara i Francesc d'Assís, arribem a la gent d'avui dia des de la bellesa i el llenguatge actual». Són danses d'intercessió, de lloança, d'adoració del Santíssim, els diumenges després de la missa. Són danses de la Paraula, per presentar el leccionari en el canvi de cicle, d'ofrena durant l'ofertori, de lloança. «Són coreografies molt senzilles i delicades», diu Triviño, que explica amb orgull que un bisbe va definir la comunitat com les «Clarisses de la Bellesa».

FERNANDO CORDERO SS.CC.
Membre de la Comissió de
Comunicació del Sínode (Roma)



Una eina per discernir

L'«*Instrumentum laboris*» dona testimoni de l'experiència de fe del Poble de Déu i dels nous passos en què se sent cridat a aprofundir en la pràctica de la dimensió sinodal de l'Església

Dimarts 20 de juny es va presentar a Roma l'*Instrumentum laboris* o eina de treball per al discerniment dels participants en la primera sessió de la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes. És el fruit de tot el material aplegat durant la fase d'escolta i, en particular, dels documents finals de les Assemblees Continentals. No suggereix respostes, més aviat articula algunes intuïcions que han sorgit en el procés, obre interrogants i ens emplaça a aprofundir-hi.

Consta d'un text i quinze fitxes de treball que posen en relleu les característiques de l'Església sinodal, que han sorgit a través de l'experiència d'aquests dos anys, així com el camí a seguir que s'ha identificat com a element clau per arribar a ser cada cop més una Església sinodal (Secció A); a continuació, es destaquen les tres qüestions prioritàries que sorgeixen de tot el procés i que requereixen un discerniment més pregon (Secció B).

Les tres qüestions prioritàries, en el centre dels treballs de l'Assemblea sinodal d'octubre, estan vinculades a les tres paraules que constitueixen el tema del Sínode: comunió, missió i participació. Cadascuna de les prioritats està desenvolupada per cinc

fitxes de treball, és a dir, cinc enfocaments diferents sobre el mateix tema, que permeten apreciar i considerar millor en el discerniment la diversitat de persones i de contextos socials, culturals i religiosos tal com van sorgir durant el procés. Cada fitxa presenta una breu reflexió, seguida d'una pregunta bàsica per al discerniment que es durà a terme en les diferents sessions de treball i alguns suggeriments per a la pregària i la reflexió preparatòria de cada membre de l'assemblea.

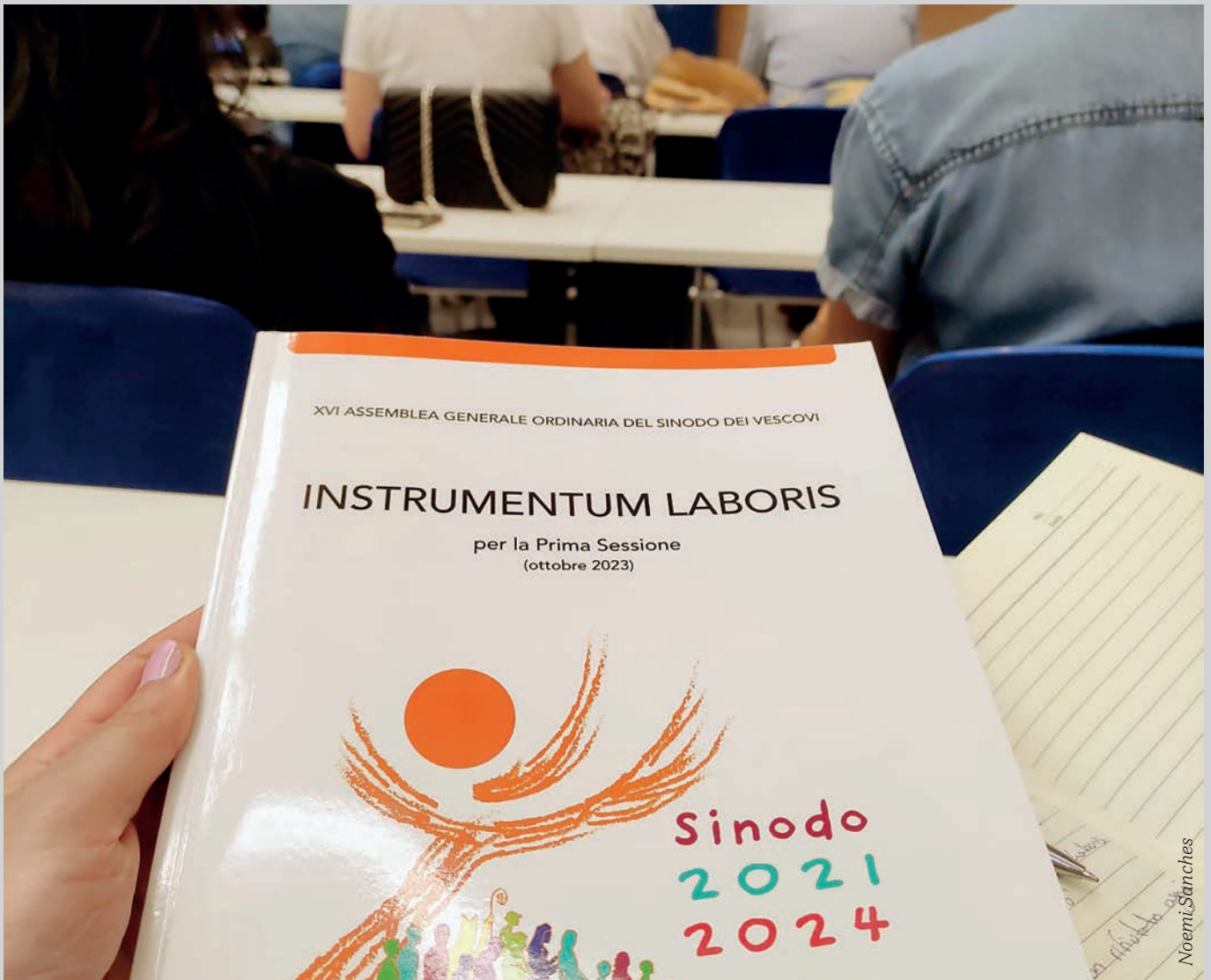
L'*Instrumentum laboris* dona testimoni de l'experiència de fe del Poble de Déu i dels nous passos en què se sent cridat a aprofundir en la pràctica de la dimensió sinodal de l'Església. El protagonista és l'Esperit Sant, que ha guiat el camí i ha infós esperança. Ens mostra l'experiència d'una Església viva: d'encontres sincers i cordials entre germans i germanes en la fe; ens ha fet tocar amb les mans la universalitat de l'Església que, en la varietat d'edats, gèneres i condicions socials, manifesta una extraordinària riquesa de carismes i vocacions eclesials i conserva un tresor de diferències de llengües, cultures, expressions litúrgiques i tradicions teològiques.

Aquesta setmana presentem l'Instrumentum laboris del Sínode, parlem sobre la judaïtzació de Jerusalem, coneixem els nous sacerdots de Sant Feliu de Llobregat i Armand Puig reflexiona sobre l'Eucaristia

 **Vaticà**

Recull tots els temes possibles, també el diaconat femení la pastoral LGTBI o el paper dels divorciats a l'Església

«Instrumentum laboris», un «llibre de cuina» amb totes les preguntes que s'hauran de debatre al Sínode



RODRIGO MORENO QUICIOS
Corresponsal a Roma

MARIO GRECH
«No s'ha de tenir por que l'escolta al Poble de Déu posi en un compromís la funció pastoral dels bisbes»

«Sé que molts sostenen que el Poble de Déu no té instruments per fer una contribució real al procés sinodal, per a mi això és un insult greu», ha dit el cardenal Mario Grech a la Sala de Premsa de la Santa Seu. El secretari general del Sínode dels Bisbes presentava juntament amb més càrrecs l'*Instrumentum laboris*, el document amb les preguntes clau que guiarà els propers passos d'aquesta reunió que tindrà la propera cita a Roma del 4 al 29 d'octubre. És un document breu de 40 pàgines amb preguntes

importants. Per exemple: «Com podem continuar fent passes concretes per oferir justícia a víctimes i supervivents d'abusos sexuals?» o «Com podem crear espais per a aquells que se senten ferits per l'Església?».

El Sínode sobre la Sinodalitat, per primer cop, comptarà amb el vot d'un gran ventall de persones que abans no tenien una veu tan forta a l'Església. Hi haurà laics i dones el vot dels quals valdrà el mateix que el dels prelats i que tindran un rol decisiu per aprovar o rebutjar les conclusions finals

d'aquesta reunió amb la qual Francesc vol posar a punt l'Església. Amb aquest document, es pretén fixar el ventall de qüestions sobre les quals es debatrà.

Es parlarà absolutament de tot, també de si és convenient o no que l'Església catòlica disposi de diaconat femení, com s'ha d'abordar la pastoral a persones membres de la comunitat LGTBI i què fer amb els divorciats que refacin la vida amb una altra persona o que es casin un segon cop pel civil.

Això no significa que de la nit al dia canviï tot el Magisteri ni que es prenguin decisions trencadores amb la tradició, sinó que els cristians s'asseuran junts i s'escoltaran. Un repte que, segons els organitzadors d'aquest procés, serà un entrenament molt positiu que ens ensenyarà a treballar en sinodalitat i recolzar-nos més en l'Esperit Sant en la presa de decisions. «No s'ha de tenir por que l'escolta al Poble de Déu posi en un compromís la funció pastoral dels bisbes, al contrari, el procés sinodal ha restituit als bisbes un ministeri fecund», ha aclarit Mario Grech.

El cardenal maltès respon «a qui té por que les conclusions del Sínode ja s'hagin escrit». I recorda que la seva preocupació més gran (i la de la Secretaria del Sínode) «ha estat respectar el que emergeix de les etapes del procés sinodal». Presumeix que és una cosa que ja es va fer a la fase continental del Sínode i adverteix que, com diu el Papa, si l'Esperit Sant és el protagonista absolut del procés, «acusar d'escriure les conclusions abans de la reunió és blasfemar contra l'Esperit».

La sensibilitat del cardenal Mario Grech va en línia amb la del jesuïta Jean-Claude Hollerich, també purpurat i relator general del Sínode. Insisteix que la funció de l'*Instrumentum laboris* «no és oferir respostes, sinó fer algunes preguntes». I afegeix que esdevé tasca dels bisbes i els laics amb responsabilitats oferir les respostes.

«Permeteu-me una comparació trivial», explicava l'arquebisbe de Luxemburg davant dels periodistes, «aquest text és com un llibre de cuina. És missió del xef combinar tots els ingredients per agradar absolutament tots els paladars?». Hollerich reconeixia la impossibilitat de governar l'Església a cop d'enquesta i majories quan l'objectiu d'aquesta conversa és trobar noves fórmules de consens absolut, que és l'única manera en la qual es manifesta l'Esperit Sant.

Com garantir la participació de tothom?

Durant la presentació, el cardenal Mario Grech reconeixia que «en part és cert que al si del Sant Poble de Déu hi ha qui té un sentiment d'inferioritat que no és culpa seva». I va recalcar que la seva impressió personal assenyala el contrari que aquests complexos: «Allà on els bisbes han iniciat i acompanyat les consultes, la contribució ha estat viva i profunda.» Una lògica que, als seus ulls, es repeteix també a parròquies, congregacions de vida consagrada, associacions de laics i moviments.

«Puc dir que al text no falta la veu de ningú: del Poble Sant de Déu, dels pastors que n'han garantit la participació i el discerniment eclesial, i del Papa, que sempre ens ha animat a caminar cap endavant», assegura. Va Finalitzar la seva intervenció promentent que l'*Instrumentum laboris* «no és un document de la Santa Seu, sinó de tota l'Església». I que «no s'ha escrit sobre un escriptori, sinó que tots els catòlics en són els coautors».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

«La Carta», persones bones treballant per la casa comuna

El 24 de maig va ser el vuitè aniversari de la publicació de l'encíclica *Laudato Si'*. Un moviment que porta el mateix nom, format per cristians de diferents llocs del món, s'ha compromès a recordar-nos permanentment el missatge de Francesc en aquesta profètica encíclica. L'objectiu és «inspirar i mobilitzar la comunitat catòlica per tenir cura de la nostra casa comuna i aconseguir la justícia climàtica i ecològica, amb col·laboració amb totes les persones de bona voluntat». Cada any, per Pentecosta, promouen iniciatives per commemorar activament l'encíclica. Una d'elles va ser la gravació del documental *La Carta*, presentat l'octubre de l'any passat. Animo els qui encara no l'hagi vist a fer-ho. El documental mostra amb tota cruesa el mal que fem com a humanitat al nostre planeta i les conseqüències enormes que té per a la vida quotidiana de moltes persones. Sobretot, però, un gran signe d'esperança perquè mostra que hi ha moltes persones compromeses generosament en revertir aquest mal. Persones que han decidit jugar-s'hi la pell, implicant-se en accions transformadores i generant xarxes de col·laboració. Les amenaces de mort que ha patit, per exemple, el cacic Dadá Borari, líder indígena de Parà, Brasil, no li impedeixen voler sumar-se als que tenen bon cor i sentir que estem tots junts en aquesta missió per protegir la nostra casa comuna. El seu testimoni és una invitació a comprometre'ns també cadascun de nosaltres a «transformar el nostre cor, el nostre estil de vida i les polítiques públiques que governen la nostra societat» perquè la nostra casa comuna torni a desbordar vida.

TERESA CASILLAS

Neuroquímica i educadora

Israel

La cessió del 25% del barri armeni a una companyia israeliana amenaça la presència cristiana a la Ciutat Santa

La judaïtzació de Jerusalem, a cop de taló

P. J. Armengou



A l'aparcament del barri ja hi figura el cartell de l'empresa israeliana Xana Capital, que l'hauria adquirit per un període de cent anys.

P.J. ARMENGOU
Corresponsal a Jerusalem

En secret i amb hermetisme, el patriarcat armeni de Jerusalem va tancar fa uns mesos un acord immobiliari amb un inversor jueu que posa encara més en perill la presència cristiana a la ciutat, i la supervivència d'aquesta petita comunitat, present a Jerusalem des del segle IV. Tot i que no se'n

coneixen tots els detalls, el tracte suposaria la cessió per cent anys d'un gran aparcament al barri armeni i de diverses botigues i habitatges. En total, uns 11.500 metres quadrats: el 25% del barri. O, el que és el mateix, un 14% de la Ciutat Antiga, ambicionada com a capital per israelians i palestins.

YUSEF DAHER
«Tot forma part del pla general sionista d'aconseguir més territori i més propietats, ja sigui mitjançant la manipulació, la compra o la violència»

«Aquest acord, firmat en l'obscuritat, ataca el cor de la nostra pròpia existència», afirma l'armeni Hagop Djernazian, un dels líders de les protestes veïnals. «El barri armeni és testimoni de la nostra resiliència, però ara s'enfronta a un complot sinistre», afegeix el jove, quarta generació d'armenis fugits del genocidi perpetrat pels turcs entre 1915 i 1923. «Tot forma part del pla general sionista d'aconseguir més territori i més propietats, ja sigui mitjançant la manipulació, la compra o la violència», afegeix Yusef Daher, secretari executiu del Jerusalem Inter-Church Center, que coordina l'acció ecumènica a Jerusalem i Palestina.

De moment, els signataris de l'acord amb prou feines han obert boca. El comprador, Danny Rothman, és un inversor israeloaustralià del qual se'n sap ben poca cosa: només ha transcendit que voldria construir un hotel d'ultraluxe al terreny. Per la seva banda, el patriarca armeni, Nourhan Manougian, ha tallat el contacte amb la premsa i amb bona part de la seva comunitat, que ha posat el cas en mans d'advocats. L'Església armènia només ha confirmat que s'ha signat la cessió d'algunes propietats (sense especificar-les) i ha informat que l'acord es va dur a terme sense el coneixement ple del patriarca.

Segons el seu relat, Manougian va ser enganyat pel sacerdot Khachik Yeretzian, antic responsable dels béns immobiliaris de l'Església, a qui ja ha acomiadat i reduït a l'estat laical. Yeretzian, que ha fugit del país i actualment es troba als Estats Units, ha negat que el patriarca desconegués els detalls del tracte i ha dit que afirmar que la venda servirà per construir assentaments jueus és pura «propaganda». «La intenció mai ha estat judaïtzar el lloc», ha assegurat, en declaracions a l'agència Associated Press, afirmant que Rothman no té agenda política.

Sigui com sigui, a l'aparcament del barri ja hi figura el cartell de l'empresa de Rothman, Xana Capital, que l'està explotant econòmicament. Aquest fet ha espantat encara més els veïns. En primer lloc, perquè les cases possiblement afectades estan habitades per armenis que no saben si en seran desnonats. I en segon lloc, perquè la presència

ininterrompuda d'armenis a la ciutat, i la supervivència de la minoria cristiana, està en joc. «Amb una signatura s'han carregat 1.700 anys de presència armènia a Jerusalem», afirma sense embuts l'armeni Setrak Balian.

Les reaccions diplomàtiques no s'han fet esperar. L'Autoritat Nacional Palestina i Jordània han retirat el reconeixement al patriarca armeni amb l'objectiu de deslegitimar l'acord i evitar que es venguin altres propietats, tot i que el moviment tindrà poc impacte a la Ciutat Antiga, ja que està controlada per Israel. Balian afirma, a més, que la decisió no ajudarà a la causa dels veïns. «Si finalment es fa fora l'actual patriarca, el nou no podrà fer gran cosa, perquè la signatura serà del seu predecessor. En canvi, si el patriarca manté el càrrec, podem intentar que es desdigni del tracte», opina el jove.

Més compres polèmiques

La cessió de l'aparcament del barri armeni no és l'únic cas de propietats cristianes que han passat a mans jueves de manera més o menys fosca. Un dels exemples més sonats, que recorda molt el del barri armeni, va ser el dels hotels Imperial i Petra, a la Porta de Jaffa. Tots dos immobles van ser cedits per l'Església ortodoxa grega, per un període d'uns cent anys, a diverses companyies estrangeres, que més tard es va saber que eren empreses pantalla de l'organització colonial jueva Ateret Cohanim, dedicada exclusivament a crear una majoria hebrea a la Ciutat Antiga de Jerusalem.

Quan l'any 2005 es va conèixer la identitat del comprador, i la irrisòria quantitat per la qual s'havien cedit els hotels —1,25 milions de dòlars—, el patriarca grec del moment, Ireneu, va negar saber res del tracte i va acusar el seu director financer d'haver tancat l'acord sense permís i d'haver rebut un suborn. Tant el patriarca com el director financer van ser cessats, i el successor d'Ireneu, l'actual patriarca Teòfil III, va portar el cas als tribunals. Després de molts anys de litigis, a principis del 2022, el Tribunal Suprem va donar la raó a Ateret Cohanim. Tot i que l'Església va mostrar proves que apuntaven a un enriquiment sobtat del director financer, els jutges van donar per bona la venda.

Sant Feliu de Llobregat

Dos nous sacerdots al presbiteri de Sant Feliu de Llobregat

Estrenant una nova etapa de la vida

AMPARO GÓMEZ OLMOS
Sant Feliu de Llobregat

El que vam viure el 18 de juny passat a la catedral-parròquia de Sant Llorenç, a Sant Feliu de Llobregat, va ser una festa compartida, plena d'alegries i emocions. Els protagonistes, Manuel S. C. Rodríguez i Josep Sellarés; els participants, centenars de persones de parròquies especialment vinculades a ells dos, però també d'altres llocs, músics, família, preveres i diaques.... Tot ben preparat *a priori*, i al mateix temps, amb la llibertat de l'Esperit Sant en acció.

He participat en unes quantes ordenacions diaconals i presbiterals i, sense ser liturgista, tinc presents els diversos moments de la celebració, aquells més importants del sagrament de l'orde, com ara la imposició de les mans per part del bisbe i dels preveres o la pregària consecratòria, i aquells més impactants visualment, com el cant de les lletanies als sants, mentre els futurs sacerdots estan estirats a terra de bocaterrosa.

En aquesta celebració, em van colpir especialment dos moments, per la seva intensitat emocional. El primer, l'abraçada de pau del bisbe i la resta dels preveres. És expressió de benvinguda a l'orde sacerdotal, però també d'estima, de germanor, de joia... Que en són, de boniques, les abraçades! Són guaridores i reconfortants, algunes semblen eternes, perquè duren mentre s'estrenyen els cossos i els braços. I quins somriures, quines mirades d'entesa...! Difícil d'expressar amb paraules tot el contingut d'aquells moments.

A continuació, revestits amb l'estola sacerdotal i la casulla, els dos nous sacerdots seuen al presbiteri, al costat del bisbe Agustí i els altres preveres i... un esclat d'aplaudiments sorgeix i dura; tothom aplaudeix tan fort com pot, com per expressar la joia desbordant del moment, mentre al Manolo i al Josep se'ls veu emocionats i... qui sap què passa pel seu cor en aquells instants!

Dos perfils diferents, una mateixa crida

El Manolo i el Josep han recorregut

Els nous preveres,
Josep i Manolo,
amb el bisbe
Agustí Cortés.



JOSEP SELLARÉS
«A la parròquia de Sant Antoni Abat de Vilanova i la Geltrú he anat desenvolupant la vocació»

MANOLO RODRÍGUEZ
«He tingut la necessitat d'estar més involucrat, de ser part de l'Església, al costat de Jesús»



Bisbat de Sant Feliu de Llobregat

junts el camí de formació al Seminari, l'ordenació diaconal i ara la presbiteral. Se'ls veu amb gran sintonia i complicitat, i... mira que són diverses les seves històries!

Manuel Sagrado Corazón Rodríguez Garrido, mossèn Manolo, com es presenta ell mateix normalment, té 53 anys i és nascut a Viladecans. Els seus pares, José i María Dolores, són de Guadix i Linares, respectivament, però viuen al Baix Llobregat des de finals dels anys seixanta.

La crida del Senyor es va anar obrint camí en l'edat madura i la resposta ha estat un sí valent. Ell mateix, a l'inici dels anys de Seminari, ho explicava així: «A la meua vida m'he enamorat, he viscut amistats, decepcions, joies... i professionalment m'he dedicat a allò que m'agrada. Recordo com un temps molt feliç el període de la catequesi i la meua confirmació.

Després, però, vaig deixar de costat la fe, fins fa uns anys, en què vaig començar a sentir que mancava alguna cosa a la meua vida, malgrat que era aparentment feliç. Un dia vaig anar novament a missa i, és difícil expressar-ho, però em vaig sentir molt bé. A partir d'aquí, he tingut la necessitat d'estar més involucrat, de ser part de l'Església, al costat de Jesús.»

Josep Sellarés Mestre té 30 anys i és fill de Vilanova i la Geltrú. Els seus pares, la Lourdes i el Josep, tenen les arrels al Garraf i al Penedès. Abans de l'ordenació diaconal expressava ell mateix: «Malgrat que m'he batejat i he rebut la primera comunió en altres parròquies, la meua de referència ha estat la de Sant Antoni Abat de Vilanova i la Geltrú. Allí vaig participar de la vida parroquial com a jove i és allà on s'ha anat desenvolupant la vocació.»

Com els joves d'avui, ha tocat moltes tecles: abans d'entrar al Seminari, va començar el grau en Enologia a la Universitat Rovira i Virgili, però en començar els estudis al Seminari, això va quedar apartat. D'altra banda, en el món laboral ha fet d'àrbitre de bàsquet i també ha col·laborat a la ràdio local de Canal Blau. I no oblidem la música i el teatre, unes altres passions... Moltes vessants que s'integren en un sí a Déu, que no les anul·la sinó que porta a plenitud la persona.

En la línia contínua de la vida del Manolo i el Josep, ara han iniciat una nova etapa com a preveres, que, de moment, els porta a servir i acompanyar com a vicaris les comunitats cristianes de les parròquies on ja col·laboraven: Mn. Manolo a la de Santa Maria i la Santíssima Trinitat, de Vilafranca del Penedès, i Mn. Josep a la de Sant Vicenç Màrtir, de Sant Vicenç dels Horts. Enhorabona a tots dos!

De la celebració eucarística a l'adoració

Adoració eucarística durant la trobada Betel, el 6 de maig passat, presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona Sergi Gordo.



Agustí Codinach

ARMAND PUIG I TÀRRECH
Rector de l'Ateneu Universitari
Sant Pacià

L'Eucaristia és el sacrament que reuneix i expressa, en grau màxim, el misteri cristià. S'hi concentren tota la profunditat de l'amor de Déu, el Pare, la donació de Jesucrist, el Fill, i l'acció santificadora de l'Esperit. L'Eucaristia no és, doncs, una simple reunió de persones, aplegades amb l'objectiu de realitzar un acte cultural, sinó l'acció divina i sacramental en el món de les persones i de les coses. Els qui participen de l'Eucaristia entren en contacte amb els dons divins que davallen sobre l'assemblea litúrgica mitjançant l'Esperit Sant, en virtut del qual les espècies sacramentals, el pa i el vi, passen a ser significants en una plenitud de misteri que implica la Santa Trinitat.

El sacrifici eucarístic no és una relíquia del passat sinó un desvesall de gràcia per al present. No és un ritual de tipus esotèric o màgic sinó un ritu que fa present, mit-

jançant la força d'unes realitats amagades i desplegades en el pa i en el vi, el gran testament de Jesús als seus deixebles: «Feu això que és el meu memorial.» L'Eucaristia és un pou de santedat, del qual brolla la lloança a Déu, tres vegades Sant, el qual fa estada en el cor dels qui celebren els sants misteris gràcies a Jesús, el Crist: «per ell, amb ell i en ell» Déu rep, amb l'Esperit Sant, «tot honor i tota glòria». Hi ha un lligam estret entre el «Sanctus» i la doxologia que tanca l'anàfora eucarística.

La riquesa espiritual de l'Eucaristia com a sacrament de l'Església és insuperable. La devoció eucarística en depèn i s'hi fonamenta. Aquesta devoció, sovint en forma d'adoració del Santíssim Sacrament, ve a ser una extensió de la mateixa celebració de l'Eucaristia. En efecte, per part del celebrant, hi ha tres genuflexions durant la celebració: «després de

L'adoració eucarística és un instrument pastoral apropiat i preciós per conduir els qui hi participen a la centralitat de la celebració eucarística i a un profund sentit d'Església

l'elevació de l'hòstia, després de l'elevació del calze i abans de la comunió» (OGMR 233). De les dues primeres diu la rúbrica corresponent: «(El celebrant) mostra al poble l'hòstia consagrada / el calze, la torna a posar damunt la patena / el deixa damunt el corporal i, fent genuflexió, l'adora.» Es tracta, doncs, d'una adoració del qui celebra, que s'identifica amb la genuflexió, després que ha «mostrat» al poble els sants dons. Per part del poble, doncs, hi ha un venerar amb la mirada el misteri sublim, però sense que la «mostració» s'hagi de convertir en una mena d'adoració de curta durada. El moment propi de l'adoració és fora de la missa i, com mostra l'esquema litúrgic de la festa de Corpus, després de la missa: una part d'aquell pa que ha estat consagrat i menjat —sumit— durant el sacrifici eucarístic ara es proposa a l'adoració dels fidels durant una estona, més curta o més llarga, o fins i tot de manera perpètua, o bé a l'interior de la processó que segueix a la celebració.

L'adoració eucarística és inseparable de la celebració eucarística, que inclou, sempre que sigui possible, la participació més elevada: menjar i beure el cos i la sang de Crist. La devoció eucarística està estructuralment i teològicament vinculada amb la celebració de l'Eucaristia. No se'n pot separar, ja que aquella se sustenta sobre aquesta. Potser per tal de fer-ho més evident, la sagrada forma que el poble adora hauria de ser consagrada durant l'eucaristia que precedís l'adoració, i s'haurien d'unir els dos actes, seguint el model i l'exemple de la litúrgia de la solemnitat del Corpus Christi. D'aquesta manera, no hi hauria el risc que es produís un hiatus entre celebració i adoració de l'Eucaristia, cosa que resultaria fatal de cara a la comprensió de la naturalesa de l'Eucaristia i de l'Església.

Cert que l'adoració eucarística, sobretot la de temps llargs o la perpètua, es fa de vegades amb poques persones. De fet, es compleix, aquí d'una manera sacramental, aquella paraula de Jesús que diu: «On n'hi dos o tres de reunits en el meu nom, jo soc allí

enmig d'ells» (Mateu 18,20). Igualment, es compleix la promesa del Kyrios ressuscitat: «Jo soc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món» (28,20). Aquestes dues paraules de Jesús s'adrecen a tota l'Església, i la comunitat les rep sabent que la pregària d'un és la pregària de tots, i que la presència sacramental s'escampa envers les altres presències de Jesús, sobretot les que es realitzen amb la Paraula i els pobres: Jesús, la Paraula del Pare, és el Fill que «intercedeix per nosaltres» (Romans 8,34), i els pobres són la carn real del Senyor que «es va fer pobre» per tots (Segona carta als Corintis 8,9). Aquesta connexió entre la taula de l'Eucaristia, la taula de la Paraula i la taula dels pobres mai no hauria de faltar en una adoració eucarística. Està bé fer silenci d'adoració i de pregària personal, però l'adoració ha de ser un acte de devoció plenament eclesial en el qual ressoni la Paraula i aquesta nodreixi els qui adoren la Santa Trinitat «en Esperit i en veritat» (Joan 4,23). Per tant, trencar el silenci amb l'escolta de la Paraula i fer memòria viva dels petits del Regne, conjuntament amb altres intencions, durant l'adoració eucarística, és emmarcar aquesta adoració en allò que la configura: el marc comunitari, el batec eclesial, augmentat per la presència real de Jesús.

L'adoració eucarística és un instrument pastoral apropiat i preciós per conduir els qui hi participen a la centralitat de la celebració eucarística i a un profund sentit d'Església. Així, la contemplació del misteri eucarístic, feta sense individualismes sinó eclesialment, farà possible que es compleixin aquelles paraules inspirades de sant Tomàs d'Aquino que es troben en la col·lecta de la solemnitat de Corpus i que manifesten clarament la unió entre la celebració (el «memorial») i l'adoració (la «devoció»): «Oh Déu, vós ens heu deixat un sagrament admirable per memorial de la vostra passió; concediu-nos una devoció tan gran als misteris del vostre Cos i de la vostra Sang, que experimentem constantment en nosaltres els efectes de la vostra redempció.»

SOLSONA

Jornades pastorals per a preveres

Del dia 12 al 14 de juny van tenir lloc les jornades pastorals per a preveres, com sol ser habitual en aquesta època. El tema de les jornades fou *Evangelitzar un món líquid* i els ponents van ser el bisbe Francesc Conesa i Mn. Joan Àguila de Tarragona. L'últim dia van anar d'excursió a Tarragona, on van visitar la catedral i el Museu Bíblic i Diocesà.

VIC



Trobada de fi de curs de la Vida Consagrada

El diumenge 4 de juny a la tarda, a la Casa d'Espiritualitat Claret de Vic tingué lloc la trobada de fi de curs de la Vida Consagrada de la diòcesi, amb la participació de més d'uns cinquanta religiosos i religioses. Va ser ocasió per retrobar-se presencialment, enfortir vincles i fraternitat en el caminar de cada comunitat i presència al bisbat de Vic, pregar junts i dialogar fraternalment sobre la programació del curs vinent.

GIRONA

Jornada Verdaguèria al santuari de la Mare de Déu del Mont

El diumenge 18 de juny, el santuari de la Mare de Déu del Mont va acollir la seva tradicional Jornada Verdaguèria. El programa va incloure la presentació del llibre *Les plantes en l'obra de Jacint Verdaguer*, missa, una ofrena floral, dinar de germanor i la representació d'una obra de teatre sobre Mn. Cinto.

LLEIDA

Consagració al Sagrat Cor de Jesús

El bisbe Salvador va renovar el 16 de juny la consagració de Lleida al Sagrat Cor de Jesús, coincidint amb la celebració de la festa. La benedicció, seguida per un nombrós grup de fidels, es va fer al monestir del Sagrat Cor de Jesús de les Carmelites Descalces de La Caparrella, on prèviament es va celebrar l'Eucaristia amb l'exposició del Santíssim.

TORTOSA

Dedicació de la catedral

El 8 de juny, commemoració del 426 aniversari de la dedicació de la catedral de Tortosa a mans del bisbe Gaspar Punter l'any 1597, el Capítol Catedral celebrà la corresponent Eucaristia d'acció de gràcies, presidida pel degà i concelebrada per un bon nombre de capitulars així com també alguns preveres. La missa era també en sufragi de Francisco Bou, canonge emèrit.

TERRASSA

Final de curs al Seminari

El divendres 16 de juny el bisbe Salvador va presidir la missa de final de curs al Seminari. Seguidament va tenir lloc el dinar de germanor. La setmana següent es va celebrar la convivència de final de curs al santuari de Lourdes.

TARRAGONA

Sortida del clergat diocesà a Barcelona

El 19 de juny, una trentena de mossens van participar en aquesta sortida organitzada per la Delegació diocesana per al Clergat. La jornada va començar amb la celebració de l'eucaristia a la cripta de la Sagrada Família, que va ser presidida per l'arquebisbe Joan. A continuació, van gaudir d'una visita al temple expiatori. Van finalitzar la sortida amb una visita al Parc Güell.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Enviament dels joves participants a la JMJ

Són 40 els inscrits del bisbat de Sant Feliu de Llobregat a la Jornada Mundial de la Joventut de Lisboa. Provenen de Molins de Rei, Sant Just Desvern, Castelldefels i els Monjos. El dissabte 8 de juliol, a les 16.30 h, a la Casa de l'Església, els joves compartiran una estona de diàleg i pregària amb el bisbe Agustí, amb el qual celebraran el ritu d'enviament, com a preparació a la JMJ.

URGELL



Trobada dels sacerdots d'Urgell i de Lleida a la Vall de Boí

Una seixantena de sacerdots amb alguns diaques de les diòcesis d'Urgell i de Lleida van realitzar una sortida de germanor a la Vall de Boí, en el final de curs pastoral, encapçalats per l'arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives, i el bisbe de Lleida, Mons. Salvador Giménez, tot coincidint amb la commemoració dels 900 anys de la consagració de les esglésies de Sant Climent i de Santa Maria de Taüll, que s'escaurà el desembre del 2023.

A l'amic Jordi Porta, amb agraïment



JOAN LLUÍS PÉREZ FRANCESCH
Catedràtic de Dret Constitucional
(UAB)

Vaig conèixer en Jordi Porta l'any 1985. Dirigia la Fundació Jaume Bofill, una entitat que va dirigir trenta anys (1971-2001). Recordo llargues converses al seu despatx, lluminós, sense taula per mig. La seva estada a Nanterre i la vivència del maig de 1968 francès em van resultar especialment interessants. Serios i reflexiu però afable i cordial, va ajudar molta gent a fer recerques en l'àmbit de les ciències socials. Un referent. Catalanitat, reforma social, valors humans, en aquestes àrees ell sempre hi era.

Quan va deixar la Fundació Jaume Bofill va encapçalar una candidatura renovadora a Òmnium

El seu escoltisme estava en la base de l'activisme social amarat de cristianisme

Cultural, entitat que va presidir del 2002 al 2010, acompanyat de moltes persones que han marcat un abans i un després, i que posà els fonaments de l'actual activisme social. I vàrem coincidir. Després va liderar el Centre UNESCO de Catalunya del 2010 al 2014 on també vàrem col·laborar en alguna iniciativa.

El seu escoltisme estava en la base de l'activisme social amarat de cristianisme. Va ser president de l'entitat l'Opinió catalana de reflexió sobre la Catalunya del segle XXI. També va participar al Centre d'Estudis Jordi Pujol i va ser president de la Fundació Enciclopèdia catalana (2011-2016).

Va rebre moltes distincions, com ara la Creu de Sant Jordi (2010) o la Medalla d'Honor de Barcelona (2011). El 2013 va rebre el doctorat *honoris causa* per la Universitat Autònoma de Barcelona, amb una *laudatio* pronunciada pel seu amic Josep Maria Vallès i Casadevall. De la seva etapa de Síndic de la UAB recordo reunions per tal de solucionar queixes presentades, quan jo ocupava un càrrec

similar a la Facultat de Dret.

A la lliçó en rebre el doctorat *honoris causa* abans esmentat, conclouïa: «És cert que la preparació universitària és fonamental en una societat que hem anomenat societat del coneixement, però també cal dir que la gent que ens va abocar a la crisi era gent, en general, professionalment ben preparada. El que li mancava és probablement exigència moral i compromís amb la societat en conjunt. També caldria, per tant, treballar a la universitat els valors ètics que permeten la convivència responsable amb els altres en una societat globalitzada i cada vegada més interdependent. Esperem que tots hi posem el nostre granet de sorra.»

En Jordi Porta i Ribalta ha estat un gran activista social. Un home de fortes conviccions i de gran sentit de la responsabilitat social de les entitats on hi participà —moltes més de les que he ressenyat aquí. Un home «en sortida», al servei d'uns ideals sòlids. Una persona sempre disposada a ajudar i a fer camí plegats.

L'educació afectiva i sexual toca (a) la família

És essencial que les escoles i la comunitat educativa proporcionin el suport, els recursos i els espais de formació per als pares



JOSEP MANUEL PRATS
President de Fapel



L'educació afectiva i sexual, tot i que és un tema més en l'educació i formació del caràcter dels infants i adolescents, té força importància en el seu desenvolupament. És a través d'aquesta educació que els joves aprenen a comprendre les seves emocions, a establir relacions saludables i a explorar la seva sexualitat d'una manera respectuosa i segura. Si bé l'escola en l'educació formal té un paper científic important en aquest àmbit, és en la família on recau la responsabilitat principal d'educar el caràcter i en aquestes qüestions tan rellevants.

La família és la primera educadora en la vida de tot infant. Des del moment del naixement, els pares són els encarregats de proporcionar els primers suports, vinculació, ensenyaments i valors als seus fills. Aquesta responsabilitat inclou òbviament l'educació afectiva i sexual. Des dels inicis de la infància, els pares tenen l'oportunitat d'abordar, de viure, de transmetre les emocions, l'amor, l'amistat, la intimitat i el respecte pel cos propi i el dels altres. Aquesta educació primerenca és crucial per establir les bases d'una comprensió sana de la sexualitat i les relacions humanes.

No obstant això, és important reconèixer que la família també necessita un suport especial i la formació adient per tal de desenvolupar adequadament aquesta tasca educativa. L'educació afectiva i sexual és un àmbit que sovint genera dubtes i insegu-

retats en els pares, especialment si no han rebut una educació similar en la seva pròpia infància. Per això, és essencial que les escoles i la comunitat educativa proporcionin el suport, els recursos i els espais de formació per als pares, amb l'objectiu de reforçar les seves capacitats com a educadors en aquest i altres àmbits.

La col·laboració entre la família, l'escola i la comunitat educadora és clau per a una educació afectiva i sexual completa i equilibrada. No obstant això, l'escola no ha d'assumir tota la càrrega educativa en aquest àmbit. La família és el punt de partida i allà on es desenvolupa i consolida la vida, i la seva implicació és fonamental per a un aprenentatge significatiu i durador. La família pot oferir als seus fills un espai segur, afectivament ric i confiable, perquè ningú coneix, accepta i estima més una persona pel fet de ser-ho que la seva pròpia família. I no podem fer norma de les excepcions, sinó guarir-les.

La construcció de la persona requereix fonamentalment la família. És en el si familiar on els infants i adolescents es formen com a persona, aprenen valors i desenvolupen una identitat pròpia. En el cas de l'educació afectiva i sexual, aquesta construcció personal és encara més rellevant, ja que implica la comprensió de la pròpia persona, de la pròpia sexualitat, la formació de valors ètics i la construcció de relacions personals, professionals i socials ètiques i saludables. Som-hi, famílies!

Evidències científiques corroboren l'ideal cristià d'abundància



La nostra satisfacció, abundància i plenitud de vida està relacionada amb la qualitat i la quantitat de relacions amb els éssers estimats

MONTserrat LAFUENTE GIL
Psiquiatra i professora del grau en Psicologia de la Universitat Abat Oliba CEU



Quan Crist ens diu que el motiu de la seva presència en aquest món consisteix en el fet que «tinguem vida i la tinguem en abundància» (Jn 10,10) no pot estar més d'acord amb l'evidència científica de l'actual recerca psicossocial.

Em refereixo a les evidències del Harvard Adult Development Study (www.adultdevelopmentstudy.org), un estudi longitudinal que va començar el 1939 amb 268 graduats de la Universitat de Harvard, i al qual es van afegir 456 joves dels barris pobres de Boston que provenien de llars disfuncionals. El propòsit inicial de l'estudi era trobar, entre persones a les quals els anava bé la vida d'adults, les claus per a una vida feliç, saludable, satisfactòria. Els resultats no van ser els predictibles, perquè un dels indicadors més rellevants va ser que viure una vida feliç i durant un llarg espai de temps està lligat a la fortalesa del vincle en les relacions amb els familiars, les amistats, esposos i parelles. Tot això apunta que la nostra satisfacció, abundància i plenitud de vida està relacionada amb la qualitat i la quantitat de relacions amb els éssers estimats i no amb la fama i la riquesa. El grau de satisfacció en les relacions als 50 anys era millor predictor de salut física que no pas els nivells de colesterol. Els qui comptaven amb una xarxa de suport social forta experimentaven menys deteriorament mental en envellir. D'altra banda, tenien estils de vida més salu-

dables si evitaven el consum de tabac i l'alcohol en excés.

L'actual director, el Dr. Waldinger, sosté que «ara i adés en aquests 75 anys... el nostre estudi ha demostrat que la gent a la qual els va millor és aquella que es recolza en les relacions amb la seva família, amics i amb la comunitat» i recomana accions específiques com "posa't en contacte amb aquell familiar amb el qual gairebé no parles, perquè les disputes familiars que són tan comunes solen afectar més els que n'estan ressentits" (Conferència Ted: <https://www.youtube.com/watch?v=q-7zAkWAOYg>). A mesura que van anar analitzant els factors que influïen en la salut i el benestar, van trobar que els qui tenien relacions més estretes estaven protegits contra malalties cròniques i mentals, així com contra la pèrdua de la memòria, encara que les relacions tinguessin alts i baixos».

Aquestes troballes bé ens podrien recordar Crist dient-nos: «Si en el moment de presentar la teva ofrena a l'altar, allí et recordes que el teu germà té alguna cosa contra tu, deixa allí mateix, davant l'altar, la teva ofrena i ves primer a fer les paus amb el teu germà; ja tornaràs després a presentar la teva ofrena» (Mt 5,23-25). Actuar d'aquesta manera ens permetrà d'una banda, adquirir coneixement i deixar guiar-nos per ell; i de l'altra, fer ofrena de l'esforç en l'oració perquè tot un Déu beneeixi els avatars de la vida amb la seva abundància.

«Mirat des d'ara, la segregació del bisbat va ser un error»

El bisbe de Lleida, Salvador Giménez, recorda el litigi de les obres d'art del Museu de Lleida com el moment més difícil del seu pontificat

Ben aviat farà vuit anys que Salvador Giménez Valls va ser nomenat bisbe de Lleida. Va ser el 28 de juliol del 2015. Va arribar a una diòcesi que li era desconeguda però que de seguida es va fer seva gràcies al seu tarannà afable, proper i senzill. Els tres primers anys van estar afectats fortament pel mateix mal que havien patit els seus predecessors: el litigi amb la diòcesi de Barbastro per les obres d'art del Museu de Lleida. Reconeix que un dels pitjors moments va ser quan li va tocar asseure's al banc dels acusats en un judici que va acabar amb la devolució de les 131 peces reclamades per Barbastro. El 31 de maig, en complir 75 anys, va presentar la renúncia com a bisbe de Lleida, tal com estableix el Codi de Dret Canònic. El 9 de juny va celebrar cinquanta anys d'ordenació sacerdotal i aquest 2 de juliol, divuit de l'episcopal.

Quina valoració fa d'aquests vuit anys com a bisbe de Lleida?

Vaig vindre molt preocupat perquè hi havia un problema molt seriós amb el litigi per les obres d'art que reclamava la diòcesi de Barbastro. Em vaig quedar molt content de la recepció que em van brindar les persones, que em va ajudar a desemboirar-me de la preocupació gran. Perquè la gran preocupació d'un bisbe no ha de ser únicament conservar les obres d'art sinó moltes altres relacionades amb l'evangelització: les vocacions sacerdotals, com estan i viuen els capellans, com afrontar el repte d'anunciar Crist, per què una part de la societat és tan refractària al missatge cristià...

Diumenge 4 de juny va tenir l'alegria d'ordenar de diaca Joshua Carrillo, l'únic seminarista de Lleida. Per què costa tant desvetllar noves vocacions?

És un problema cabdal de l'Església però que té influències en el conjunt de la societat. Som en un moment en què busquem moltes seguretats. Un fill de família cristiana que els comenta als pares que li agradaria anar al Seminari, la resposta que rep moltes vegades és: «Tu estudia, fes una carrera, i després ja ho veurem.» Aquest després no arriba gairebé mai. D'altra banda, fa uns anys tots els xiquets i joves passaven per l'experiència de viure a prop d'un mossèn. Avui, malauradament, a moltes parròquies no hi ha ni acòlits. Aquest és un repte que tenim els mossens: què fem per insistir i posar en el cor de la gent jove que dedicar-se a l'Església per sempre és font de felicitat? Què fem els bisbes per potenciar les delegacions de Pastoral Vocacional? Hem de presentar de

El bisbe Salvador a la Seu Vella, el monument més emblemàtic de la ciutat de Lleida.



«Ens costa molt fer passes per incorporar els laics i la vida religiosa en la marxa i dinàmica de les parròquies»

«La parròquia és una institució molt antiga i arrelada i, per tant, els que volem fer canvis hem de tenir molta paciència»

«L'IREL, des del 1996, ha format un gran nombre de laics que poden assumir un paper protagonista»

«Lleida mostra una clara resignació pel resultat del judici però amb la convicció que la justícia encara no ha dit l'última paraula»

«És molt injust que Messeguer i els seus successors des del 1995 hagin estat acusats de flagrants robatoris»

forma atractiva el ministeri al servei del missatge de Jesús.

La Xarxa Sociocaritativa de l'Església de Lleida integra un conjunt de setze entitats, en què destaquen projectes innovadors com les Llars del Seminari o l'acollida dels temporers per part de Càritas i Arrels Sant Ignasi.

Les Llars del Seminari continuen molt actives, portades sobretot per laics. Els divuit habitatges sempre estan ocupats per famílies i cada tres anys van rotant perquè en puguin venir de noves. Pel que fa a l'acollida dels temporers, cal dir que els homes i les dones d'Església són els que han alçat més la veu perquè l'acollida sigui una realitat social de la qual ens preocupem tots. És cert que no solucionem tots els problemes però fem molt. Ens preocupem pels més febles de la societat i alcem la veu davant les injustícies.

En quin moment es troba l'Església? Som en temps d'obertura o bé de repliegament?

Les paraules són molt fàcils de dir però la realitat és un poc més complicada. Ningú no negarà que volem estar en sortida, com diu el Papa, però hem d'examinar si això que diem de paraula ho sabem portar a la pràctica. Ens costa molt fer passes per incorporar els laics i la vida religiosa en la marxa i dinàmica de les parròquies.

La manca de sacerdots obliga a una reorganització territorial. Fa 25 anys que Lleida va posar en marxa les Unitats Pastorals. Quin balanç en fa?

La parròquia és una institució molt antiga i arrelada i, per tant, els que volem fer canvis i renovacions hem de tenir molta paciència. La Unitat Pastoral agrupa parròquies davant la falta de capellans, però també com a resposta davant dels reptes comuns. Una parròquia no té per què oferir totes les activitats que demana el Codi de Dret Canònic. Per tant, agrupant parròquies d'una mateixa demarcació podem guanyar recursos humans i materials. Ara bé, hi ha algunes resistències a aprofundir en aquest camí.

Quina mena de resistències?

Tots estem en la línia sinodal del papa Francesc però costa molt perquè les funcions de la parròquia venen marcades pel Codi de Dret Canònic. Hem de caminar tots junts per responsabilitzar-nos conjuntament de totes les facetes de la parròquia: des de l'evangelització i la catequesi, passant per l'atenció social, fins a la gestió econòmica i de tràmits del registre parroquial. Cal animar els laics perquè facin la seva aportació amb la seva

Als seus 75 anys, el bisbe Salvador ha presentat la renúncia tal com estableix el Codi de Dret Canònic.



sensibilitat pròpia. Hi ha gent molt ben preparada. L'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida (IREL), des del 1996, ha format un gran nombre de laics que poden assumir un paper protagonista en la vida de les comunitats i de la diòcesi.

Les dones tenen prou protagonisme?

Sempre hi haurà queixes que no fem prou, però anem avançant. La presència de la dona és molt important en els àmbits de Càritas, Catequesi o Litúrgia. Ara volem fer una comissió permanent del Consell Pastoral en què hi haurà dos homes i dues dones, amb ganes que la veu de la dona sigui escoltada en qual-sevol moment. La meua il·lusió sempre ha estat que cada parròquia comptés amb un grup de laics que es responsabilitzés d'alguns aspectes de la marxa de la institució. No sé la quantitat exacta de parròquies que hem aconseguit que tinguin Consell Pastoral i Consell d'Economia. En teoria totes, però a la pràctica hi ha laics que es queixen que tenen una funció molt limitada.

Vostè és el bisbe responsable dels Mitjans de Comunicació Social en l'àmbit de la Tarraconense. En la qüestió dels abusos, l'opinió pública ha posat en el punt de mira l'Església més que cap altra institució?

Els abusos no són un problema de l'Església, sinó de tota la societat. De fet,



som una institució que ha treballat amb molta intensitat per eliminar aquesta xacra. Estem posant en pràctica una sèrie de guies i protocols que ens hi ajudaran molt. Ara bé, poso un exemple d'un sector prou general, l'escola, i jo em pregunto: per què les escoles concertades han de ser objecte d'investigació i no les públiques? Per què no es posa el mateix focus en altres àmbits? Hi ha un diari de difusió nacional que va posar tres periodistes a investigar l'Església. Certament que això ens ha ajudat a agilitzar les mesures i també a purificar-nos. Ara bé, hem d'aconseguir crear un ambient on no hi hagi cap tolerància envers els abusos, que són un pecat i un delictes, i on els infants se sentin segurs, amb un creixement equilibrat, i protegits i estimats pels adults.

El dia més negre de la seva etapa a Lleida va ser el 16 de maig del 2019, quan va haver de declarar com a acusat pel bisbat de Barbastro?

En aquell judici impulsat pel bisbat de Barbastro, el jutge va dictar una sentència clara de retorn de les obres posant mesures especials, administratives i econòmiques, per si ens negàvem a obeir. El patronat del Museu va decidir retornar les 131 peces reclamades. Vaig sentir molta tristesa pel fet d'haver estat acusat d'un possible robatori de feia cent anys (em tocava assumir responsabilitats

d'un antecessor meu que, segons el meu criteri, va actuar de forma molt eclesial). La meua presència al judici semblava preparada per a l'aldarull mediàtic que comportava. Ho vaig passar malament, va ser un dia molt trist, sobretot pel que suposava d'enfrontament de dues institucions d'Església i l'exemple que donàvem a la societat, que ens mirava amb molta sorpresa.

Vist en perspectiva, quina valoració fa d'aquesta qüestió tan espinosa?

En el moment previ al judici semblava que les institucions de Barbastro estaven molt enfrontades contra les de Lleida. Ha passat, i ara hi ha molta tranquil·litat. La diòcesi de Lleida mostra en l'actualitat una clara resignació pel resultat del judici però amb la convicció que la justícia encara no ha dit l'última paraula. Podem fer una autocrítica i penedir-nos per no haver presentat els nostres arguments amb més contundència. Esperem el camí dels recursos fins al Tribunal Suprem. En aquest moment està a l'Audiència Provincial d'Osca i esperant el pronunciament dels jutges. Confiam que al final d'aquest procés s'imposi la serietat i el seny pels béns artístics que molts museus

guarden i no pertanyen al fons propi sinó que provenen de donatius no totalment documentats o són conseqüències de guerres o d'invasions. Quantes reclamacions hi podria haver?

Té la impressió que la política s'ha barrejat amb la religió ja des del moment de la segregació?

Mirat des d'ara, la segregació va ser un error malgrat la sana intenció de l'Església d'organitzar bé la vida diocesana d'un determinat territori. Es van valorar diverses alternatives i es va adoptar la que van considerar més oportuna. Nosaltres ara lamentem la decisió presa i n'hem patit de forma evident més que ningú les conseqüències. Suprimir un bisbat sempre resulta dolorós, unificar-ne dos en un de sol produeix una sensació de derrota d'una part, i la segregació comporta una llarga situació d'enfrontaments i desafectes. La universalitat de l'Església és més forta que les barreres administratives i polítiques que ens envolten i sabrem pair amb enteresa i esperit evangèlic els contratemps sobrevinguts, barreres o fronteres administratives.

El litigi ha estat la patata calenta dels bisbes de Lleida. S'han dit barbaritats del bisbe Josep Messeguer (1843-1920).

Sí, hi ha hagut cristians, periodistes i juristes de Barbastro que han estat molt injustos amb el bisbe Josep Messeguer, un home molt culte que intentà observar fins a les últimes conseqüències les decisions del Vaticà en el sentit d'evitar robatoris d'obres d'art i muntar un museu per a l'educació artística i patrimonial dels seminaristes. A més, el bisbe Messeguer va actuar sempre a l'interior de la seva diòcesi, de la qual era el màxim responsable. No va anar a cercar obres en altres llocs. El seu dietari, escrit de forma molt meticulosa, mostra clarament les formes distintes en les quals, conversant amb els mossens, aquests quedaven convençuts d'una bona operació que serviria per al futur diocesà. És molt injust que ell i els seus successors des del 1995, any de la segregació i mai abans, hagin estat acusats de flagrants robatoris.

JOAN PLANELLAS I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat



Dos nous diaques

Benvolgudes i benvolguts, avui l'Església diocesana de Tarragona està de festa. Aquesta tarda seran ordenats a la catedral dos nous diaques, en Josep i en Juanjo.

Però, què és el diaconat? En el llibre dels Fets dels Apòstols es descriu admirablement la vida dels primers cristians de Jerusalem «amb un sol cor i una sola ànima» (Ac 4,32). D'una forma gairebé idealitzada, es descriu que vivien units i, fins i tot, s'explicita que «cap d'ells considerava com a propis els béns que posseïa, sinó que tot estava al servei de tots» (*ibíd.*). Però, malgrat això, sorgeixen dificultats, perquè la distribució dels béns no s'havia fet de manera adequada —almenys amb els emigrants, que al capdavant són els més febles—, ja que les vídues dels deixebles de llengua grega manifesten una queixa de desatenció (cf. Ac 6,1). Davant d'aquesta situació de conflicte intern, el passatge relata d'alguna manera l'origen d'una nova organització de la comunitat cristiana de Jerusalem per l'autoritat dels Dotze. Els Apòstols creen una nova forma de *diakonía* per al ministeri de la caritat en el servei diari a les vídues i als pobres, que encomanen a set persones de «bona reputació, plens de l'Esperit Sant i de seny» (Ac 6,3). La comunitat presenta aquestes persones i els Apòstols, «després de pregar, els imposaren les mans» (Ac 6,6). Són molts els qui han vist en aquest passatge l'inici del que serà posteriorment el diaconat en la vida de l'Església. Els Apòstols donen en aquells moments una resposta teològica i pastoral a un problema social de la vida diària, tot diferenciant, però integrant sense separar, la subsistència o l'aliment diari i la Paraula de la fe. Perquè també la distribució del pa, el servei de donar aliments als pobres, el servei de la caritat ha de fer-se amb

Esperit i amb saviesa.

A partir d'aquí, i després de moltes vicissituds històriques que ara no podem descriure, el diaconat s'ha configurat en la tradició viva de l'Església com el grau primer del sagrament de l'orde. Perquè, com recorda la Constitució dogmàtica sobre l'Església del Concili Vaticà II, «el ministeri eclesial establert per Déu és exercit en diversos ordes per aquells que ja d'antic són anomenats bisbes, preveres i diaques» (LG 28). També, des del Vaticà II, el diaconat no és merament un ministeri de simple pas cap al presbiterat, sinó que pot ser conferit de forma permanent. En aquest cas, els candidats poden estar casats, com és el cas dels nostres dos candidats. Quan és així, per a l'ordenació, han de tenir el consentiment i la col·laboració de llurs esposes.

El bisbe, com a cap i servidor d'una Església local, mai no actua sol, sempre té com ajudants els preveres i els diaques (cf. LG 20). Mentre els preveres col·laboren amb el bisbe en el servei d'actuar fent present el *Crist, cap de l'Església*, per mitjà del ministeri de la santificació, de l'anunci de l'Evangeli i de la direcció de la comunitat, els diaques assisteixen el bisbe diocesà en la seva diaconia al servei del poble de Déu, en la triple tasca de la Paraula, la litúrgia i la caritat. De fet, l'antiga tradició eclesial testimonia una intensa activitat diaconal al servei dels pobres, al servei de l'Evangeli i al servei de la comunitat. Per tant, els diaques tenen com a model *Crist servidor* i com a finalitat ajudar l'Església a viure activament la seva dimensió servidora. Demano la pregària a tots els diocesans per tal que així sigui en els dos candidats que avui seran ordenats.

Ben vostre.

JOAN-ENRIC VIVES
Arquebisbe d'Urgell



Aplec de Montgarri (Val d'Aran)

Tot l'any però especialment a l'estiu, al nostre bisbat viurem molts aplecs i romiatges. Aquest diumenge mateix, un de multitudinari al santuari de la Mare de Déu de Montgarri (Vall d'Aran), que aplega devots de banda i banda dels Pirineus. Els Aplecs són manifestacions de fe i devoció popular fent camí fins un santuari on es venera una imatge de Maria o d'algun sant patró.

El papa Francesc, que estima molt la pietat popular, afirma que és «una manera legítima de viure la fe, una manera de sentir-se part de l'Església, i una manera de ser missioners; comporta la gràcia de la "missionarietat", de sortir d'un mateix i de peregrinar. Caminar junts cap als santuaris i participar en altres manifestacions de la pietat popular, també portant-hi els fills o convidant-ne d'altres, és en si mateix un gest evangelitzador. No coartem ni pretenguem controlar aquesta força missionera! Per entendre-la, cal acostar-s'hi amb la mirada del Bon Pastor, que no busca jutjar sinó estimar» (*Evangelii gaudium* 124-125).

Les romeries són expressió de fe i devoció dels creients cap a Déu i els seus sants, especialment la Verge Maria. Realitzen un acte de lliurament i dedicació religiosa, demostrant així el seu amor i confiança. Reuneixen persones de diferents comunitats, comarques i regions que comparteixen la mateixa fe. Allà s'enforteixen els llaços comunitaris i es crea un sentit de solidaritat entre els participants. Es comparteixen experiències, s'ofereixen suports mutus i s'estableixen vincles fraternals (pensem en Montserrat o en Lourdes). Els romiatges també ofereixen als participants l'oportunitat de renovar la seva vida

espiritual. A través del pelegrinatge, la reflexió, la pregària i la participació en els sacraments de la penitència i l'Eucaristia, s'enforteix la relació amb Déu i amb Maria, i s'obté una renovació interior i un creixement espiritual. Per a molts creients, les romeries són un moment propici per buscar la curació física, emocional o espiritual. I també, si és voluntat de Déu, obtenir miracles envers aquells que hi acudeixen amb fe i devoció.

Aplecs i romeries formen part del patrimoni cultural i religiós de molts llocs. Solen comptar amb elements tradicionals, com ara vestimentes típiques, danses folklòriques, música i gastronomia pròpies de cada regió. Participar en una romeria és una manera de mantenir vives les tradicions i preservar la identitat cultural d'una comunitat. A més d'un significat més profund i personal, són també esdeveniments socials i culturals dels pobles i donen vida al ric patrimoni arquitectònic religiós.

El papa Francesc ha mostrat una gran estima per la religiositat popular. Ell reconeix que la fe i la devoció de les persones en les seves expressions populars tenen un lloc important en la vida de l'Església i en l'experiència religiosa dels fidels; són una manera com la fe s'encarna en la vida quotidiana de les persones i enriqueix la seva relació amb el sagrat. Ressalta la dimensió comunitària i solidària de la pietat popular, com a força transformadora que ha de bastir una societat més justa i fraterna, i anima l'Església a acompanyar-la i nodrir-la, reconeixent-ne la importància i ajudant els fidels a viure-la com un trobament amb Déu i un compromís amb el proïsme i la societat.

COMENTARI DE LA PARAULA

Per Crist i l'Església, a la Trinitat



GLORIA MONÉS

L'evangeli d'avui és la conclusió del segon gran sermó programàtic de Jesús, segons Mateu. L'objectiu ha estat preparar els Dotze apòstols a la missió evangelitzadora, preparant-los espiritualment i pràcticament. Avui arribem a la seva conclusió, amb dos grans continguts: una crida a la disposició despresa i generosa envers Jesús i el missatge de la Creu, i una exhortació a acollir els missioners del Senyor quan prediquen l'Evangeli *in itinere*.

Per a nosaltres, aquests dos eixos són fonamentals per a la nostra revisió espiritual com a cristians. Som membres de l'Església apostòlica. Apostòlica, perquè es fonamenta sobre l'actuació dels dotze, escollits pel Redemptor i instituíts per a la missió de l'anunci del misteri pasqual de nostre Senyor Jesucrist. Ara bé, com recorda el Magisteri solemne de l'Església (cf. LG 14), no basta només amb una adhesió externa, merament material. La fe i la comunió amb el Senyor reclamen de nosaltres una disposició interior, una adhesió d'intel·ligència i voluntat, integral de tot el nostre ésser al Déu que se'ns dona a conèixer. En definitiva, una adhesió interior i formal.

L'acollida dels missioners itinerants de Jesús avui s'ha de rellegir a la llum del nostre context global i específic: un món hiperconnectat, postcristià i vaporós pel que fa a les idees, i suspicax pel que

fa als grans relats. Cal afegir-hi la situació també canviant de l'Església universal que es deixa interpel·lar per les vicissituds dels pols dels temps hodierns. L'acollida que Jesús proposa és alhora una paràbola (com diria X. Pikaza) i alhora una profecia (interpretació apostòlica). Segons Mateu, és la primera vegada que Crist revela la seva missió salvadora: prendre la Creu, que reclama dels fidels ser-ne seguidors (prenent la nostra creu «cada dia», afegirà Lluç [cf. Lc 9,23]), moralment i realment.

I què succeeix quan, *in corde*, acollim el misteri de Jesús? Doncs, que ens adonem que emissari i enviat formen part de la mateixa realitat: el Pare i el Fill són de la mateixa naturalesa, i demanen de nosaltres la mateixa disposició espiritual. Heus ací la clau de volta del caràcter missioner de l'Església: som enviats i alhora receptors d'un misteri insondable, l'Amor etern de la Trinitat, i demana de nosaltres allò que ella ja ens atorga, l'amor, l'esperança i la fe per a ésser-hi en plena comunió. Que la Trinitat mateixa ens inspire, sostingui, acompanyi i dugui a terme aquesta bona obra del creure i de la salvació en Crist.

MARCOS ACEITUNO
Teòleg i biblista

CONSULTORI BÍBLIC

MONTSE DE PAZ
Biblista

Sabia llegir i escriure Jesús, si era de família pobre?

És cert que a l'antiguitat només una elit privilegiada sabia llegir i escriure. Però el cas d'Israel és peculiar. Des de petits, tots els homes anaven cada dissabte a la sinagoga, on escoltaven les sagrades escriptures, el tresor cultural i signe d'identitat del poble jueu. Escoltar la paraula de Déu era una forma d'adorar-lo i complir la seva voluntat. Homes i dones se sabien de memòria paràgrafs sencers dels seus llibres sants, a banda de molts salms, i els transmetien de pares a fills. Els levites o algun sacerdot local ensenyaven al poble i els nens més espavilats aprenien a llegir i escriure amb els textos sagrats. A Nazaret hi havia sinagoga; Jesús hi devia anar. Podem pensar que l'Esperit el va dotar d'una intel·ligència lúcida i que va aprendre amb els homes lletrats del seu poble. Quan, als dotze anys, Lluç explica que es queda al Temple de Jerusalem, conversant i discutint amb els mestres de la Llei, Jesús ja posseïa una notable formació.

Als evangelis es fa ben palès que Jesús coneixia a fons l'Esclitura: sovint cita la Torà, els profetes i els salms. En l'escena de la dona adúltera es diu que escrivia amb el dit sobre terra. Quan discuteix amb escribes i fariseus demostra conèixer perfectament les Esclitures i les domina amb agilitat per argumentar i rebatre. Cert, la família de Jesús era pobre, com la immensa majoria de la població del seu temps. Quan Josep i Maria van presentar el seu fill al Temple van portar dos colomins, l'ofrena dels pobres (Lc 2, 24). Jesús pertanyia al que avui en diríem una classe obrera, rural i, per si fos poc, era de Galilea, una regió de gent mesclada i considerada poc «pura» pels habitants de Judea i els jerosolimitans. Però era un home culte, d'intel·ligència esmolada i, com a bon fill d'Israel, coneixedor de la Sagrada Esclitura. No és estrany que, tot i no pertànyer a cap escola d'escribes, la gent i els seus deixebles l'anomenessin Mestre.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XIII de durant l'any

Lectura primera

2Re 4,8-11.14-16a

Aquest home de Déu és un sant

Lectura del segon llibre dels Reis

Un dia Eliseu passava per Sunam. Hi havia allà una dona benestant que l'obligà a quedar-se a menjar a casa seva. Des d'aquell dia, cada vegada que Eliseu hi passava, s'hi quedava a menjar. Llavors ella digué al seu marit: «Estic convençuda que l'home de Déu que passa sempre per casa nostra és un sant. Fem-li una petita habitació d'obra a la terrassa, posem-hi un llit, una taula, una cadira i un llum, i cada vegada que vingui podrà retirar-se allà.»

El dia que Eliseu hi anà, es retirà en aquella habitació i s'hi quedà a dormir. Llavors Eliseu digué a Guihezi, el seu criat: «Què podem fer per aquesta sunamita?» Guihezi li respongué: «Mira, no té fills, i el seu marit ja és gran.» Eliseu li va dir: «Crida-la.» Guihezi la cridà, i ella es presentà i es quedà a l'entrada de l'habitació. Eliseu li digué: «L'any que ve, per aquest temps, amanyagaràs un fill.»

Salm responsorial

88

Senyor, cantaré tota la vida els vostres favors, d'una generació a l'altra anunciaré la vostra fidelitat. Vós heu dit: «El meu favor és indestructible, mantinc la fidelitat en el cel.»

R. Senyor, cantaré tota la vida els vostres favors.

Senyor, feliç el poble que us aclama. Caminarà a la llum de la vostra mirada. Tot el dia celebrarà el vostre nom, enaltirà la vostra bondat. *R.*

Ve de vós la glòria del seu poder, alcem el front perquè vós ens estimeu; el nostre rei és del Sant d'Israel, és del Senyor l'escut que em protegeix. *R.*

Al·leluia

Vosaltres sou un poble escollit, un reialme sacerdotal, una nació sagrada: proclameu la lloança d'aquell que us ha cridat del país de les tenebres a la seva llum admirable.

Lectura segona

Rm 6,3-4.8-11

Pel baptisme hem estat sepultats en Crist, perquè emprenguem una nova vida

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, tots els qui hem estat batejats en Jesucrist, hem estat submergits en la seva mort.

Pel baptisme hem estat sepultats amb ell en la mort, perquè, tal com Crist, gràcies al poder admirable del Pare, va ser ressuscitat d'entre els morts, també nosaltres emprenguem una nova vida.

I si hem mort amb Crist, creiem que també viurem amb ell. I sabem que Crist, un cop ressuscitat d'entre els morts, ja no mor més, la mort ja no té cap poder sobre ell. Quan ell morí, morí al pecat una vegada per sempre, però ara que viu, viu per a Déu. Igualment vosaltres, penseu que sou morts pel que fa al pecat, però viviu per a Déu en Jesucrist.

Evangelí

Mt 10,37-42

Qui no pren la seva creu, no és bo per venir amb mi.

Qui us acull a vosaltres, m'acull a mi

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús digué als seus apòstols: «Qui estima el pare o la mare més que a mi, no és bo per venir amb mi. Qui estima els fills o les filles més que a mi, no és bo per venir amb mi. Qui no pren la seva creu i m'acompanya, no és bo per venir amb mi. Els qui vulguin guardar la vida en poder seu, la perdran, però els qui per causa meva l'hauran perduda, la retrobaran. Qui us acull a vosal-

tres, m'acull a mi, i qui m'acull a mi, acull el qui m'ha enviat. Qui acull un profeta perquè és profeta, tindrà la recompensa dels profetes, qui acull un just perquè és just, tindrà la recompensa dels justos, i tothom qui doni un vas d'aigua fresca a un d'aquests petits, només perquè és el meu deixeble, us ho dic amb tota veritat, no quedarà sense recompensa.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL II)
TEMPS DE DURANT L'ANY
(SALTERI: SETMANA 1)

Juliol

2. DIUMENGE

XIII de durant l'any, Verd. Lectures: 2Reis 4,8-11.14-16a / Salm 88 / Romans 6.3-4.8-11 / Mateu 10,37-42

SANTORAL: Bernardí Realino, prev. i mr.; beat Julià Maunoir, prev. i mr.; Procés i Martinià, mr.

3. DILLUNS

Sant Tomàs, apòstol (F) Vermell. Lectures: Efesis 2,19-22 / Salm 116 / Joan 20,24-29

SANTORAL: Heliodor, b.; Jacint, mr.; Lleó II, p.

4. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 19,15-29 / Salm 25 / Mateu 8,23-27. O bé: **Santa Isabel de Portugal** (ML), Blanc. A Tarragona: Dedicació de l'església catedral (S) Blanc.

SANTORAL: Berta, vg.; Laureà, b.; Valentí Berriochoa, b. i mr.

5. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 21,5.8-20 / Salm 33 / Mateu /8,28-

34. O bé: **Sant Antoni Maria Zacària**, prev. (ML), Blanc. A Vic: **Sant Miquel dels Sants**, prev. (S), Blanc

SANTORAL: Filomena, vg.

6. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 22.1-19 / Salm 114 / Mateu 9,1-8. O bé: **Santa Maria Goretti**, v. i mr. (ML), Vermell

SANTORAL: Isaïes, prof. i mr.; Ròmul, b.

7. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 23,1-4.19;24,1-8.62-67 / Salm 105 / Mateu 9,9-13. A Urgell: **Sant Ot, bisbe** (ML), Blanc

SANTORAL: beat Benet XI, p.; Edilberga, vg.; Fermí, b.; Marçal, b.

8. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Gènesi 27,1-5.15-29 / Salm 134 / Mateu 9,14-17. O bé: **Memòria de Santa Maria en dissabte** (ML), Blanc

SANTORAL: Adrià III, p.; Àquila i Priscil·la, esposos; Edgar, rei; Eugeni III, p.

El Sant 2 DE JULIOL

Sant Bernardí Realino

Sant Bernardí Realino va néixer en una família noble de Capri l'any 1530. Va rebre una educació cristiana completa i devota de la mà de la seva mare, i posteriorment es va doctorar en Dret, el 1563. La seva excel·lència en els estudis el va portar a assumir el càrrec d'auditor i tinent general de Nàpols, tot i que va ser-ho pocs anys, ja que el 1567 va ser ordenat i va ingressar a la Companyia de Jesús. Va prendre aquesta decisió gràcies a una aparició de la Mare de Déu, que li va fer veure que tenia vocació religiosa. D'aquesta manera, es va dedicar al servei dels pobres i joves a Nàpols durant tres anys, i després va ser enviat a Lecce, on va continuar amb la seva tasca els darrers 42 anys de la seva vida. La seva incessant dedicació apostòlica i la seva caritat amb els pobres i els malalts van fer que obtingués un gran reconeixement ja en vida, i és per això que l'any 1616, quan Bernardí era al llit punt de morir, els magistrats de la ciutat li van demanar formalment que prengués la ciutat sota la seva protecció. Sant Bernardí va acceptar-ho, i segons la tradició, va morir pronunciant els noms de Jesús i Maria.



Pastorals en el Camí de Sant Jaume

MERCÈ SOLÉ

msoletey@gmail.com



Escric aquestes ratlles des de Boadilla del Camino, arribant ja a Fromista (Palència). L'any passat em vaig animar a caminar des de Logronyo fins a Burgos, i enguany he reprès, per molt pocs dies, el camí. Què es pot dir del «Camino» que no sapigüeu. Tots els simbolismes del camí apareixen dia rere dia: des del despullament que significa anar reduint els estris que portes als indispensables, fins a l'esforç que representa per al cos (i per als cossos una mica envellits i grassonets, com el meu, als quals caminar fa sentir totes les frontisses), la constància, la bellesa de la natura, el pes de la cultura, els companys de camí...

Jo avui voldria posar l'accent en tres iniciatives pastorals que vaig trobar encertades, que no havia trobat abans en el Camí i que han donat peu a múltiples converses entre la gent que les vam viure.

La primera va ser l'entusiasta benvinguda d'una filla de la Caritat a Rabé de las Calzadas (Burgos), la qual sortia al carrer a buscar pelegrins, preferentment joves, i els portava fins a una ermita. Tots vam sortir amb medalla de la Mare de Déu. El gest podria semblar carrincló, però crec que no ho va ser gens. Ella preguntava, la gent responia el que creia oportú i ella explicava també que arran de la seva experiència amb persones immigrades ja no creia en les fronteres. Val a dir que, no sé si per obra de les Filles de la Caritat, tot Rabé és ple de murals ben fets amb textos de l'evangeli. Em sembla que va aconseguir emocionar un grupet de joves nord-americans. I jo he vist la medalla, que conservo, al coll de molts pelegrins. No crec pas que sigui per superstició.

La segona va ser, el mateix dia, quan vaig arribar a Hornillos del Camino. A l'alberg mateix em van anunciar que a les 6 de la tarda hi hauria missa «Del peregrino». Hi vaig anar, encuriosida. Érem un grupet d'unes deu persones (8 dones i 2 homes), que parlàvem català, anglès, alemany, castellà i italià. El mossèn va arribar a l'hora en punt,

va celebrar la missa del dia. Un dels italians era capellà i va concelebrar i jo, que era l'única que parlava castellà, vaig llegir les lectures. En acabar ens va fer presentar-nos mútuament, cantar (cosa que va donar peu a riure una mica), ens va beneir i ja està. Va explicar que era rector d'unes quantes parròquies, que la gent no anava gaire a missa enlloc, però que creia que el Camí és prou important com per ser-hi cada dia. Tot plegat, ben senzill. Però va aconseguir que els pelegrins, que ens hem anat trobant i retrobant ens coneguéssim millor i que entre nosaltres parléssim d'espiritualitat i de per què és important el Camí per a cadascú. Va saber crear un espai de comunicació de qualitat entre nosaltres, on la fe hi era present, encara que no fos condició necessària.

I la tercera experiència va ser l'endemà, a Hontanas, on a l'església hi havia un gran espai ben arreglat, amb bíblies en una trentena de llengües (entre elles la BCI en català), un espai on posar ciris, coixins per meditar, textos de pregària... i l'anunci d'una benedicció dels pelegrins amb dansa contemplativa que organitzava una comunitat de dominiques, a la qual em va ser impossible quedar-me. El Crist de Sant Damià presidia l'espai, al costat de fotografies de setze homes i dones rellevants del segle XX i XXI defensores dels drets humans. Des de Teresa de Calcuta fins a Desmond Tutu, o Charles de Foucauld. Un altre espai que convida, de forma molt oberta a viure l'espiritualitat i a anar a fons.

He de dir que en el Camí, i a casa, he vist moltes esglésies, algunes de bellíssimes, però no sempre conviden tant a mirar endins d'una manera inclusiva i dialogant. Feien present el missatge de Jesús, a partir de la comunitat reunida i d'una experiència comuna. Aquestes tres iniciatives doten el Camí d'un sentit cristià que imatges amb una gran càrrega cultural i artística, per si soles, no aconseguen moure, perquè les encasellem dins l'art, dissonant-les de la seva finalitat inicial.

El Museu de Lleida signa un conveni de col·laboració amb la Federació Catalana de Voluntariat Social



EQUIP DEL MUSEU DE LLEIDA

El Museu de Lleida i la Federació Catalana de Voluntariat Social (FCVS) a Lleida han signat un conveni de col·laboració amb l'objectiu d'atansar la història i la cultura de Ponent, que s'exposa al museu, a les entitats que formen part de la FCVS, mitjançant la difusió i l'elaboració de propostes específiques en matèria didàctica, adaptades per a cadascuna de les entitats que ho sol·licitin.

Totes dues entitats comparteixen el fet que tota persona, independentment de les seves condicions personals i socials, ha de tenir accés al coneixement, i que la història, l'art i la cultura formen part de l'essència humana i, com a tal, contribueixen al benestar, al creixement i a l'equilibri emocional de les persones, i poden ajudar en els processos d'inserció social i de recuperació de la salut.

És per això que s'ha signat un conveni que fa uns dies es va detallar a un grup d'entitats que formen part de la FCVS en una trobada al museu, en què es van exposar les grans línies d'actuació del conveni i es va fixar un protocol per facilitar-ne l'aplicació.

El Museu de Lleida és una institució pública al servei de la societat. Un dels seus objectius fonamentals és ser accessible i inclusiu, a més de fomentar la diversitat i la sostenibilitat. Per tal d'esdevenir un veritable museu social cal comptar amb la participació de les comunitats, oferint experiències variades per a l'educació, el gaudi, la reflexió i l'intercanvi de coneixements.

Ja fa temps que porta a terme estratègies i actuacions de mediació, amb la finalitat d'afrontar les diferents realitats dels seus usuaris: cognitives, de mobilitat, de salut mental, socioculturals, etc. Entre aquestes actuacions, destaca la iniciativa del Museu Hospitalari, que té la finalitat de fer accessible l'experiència educativa del museu als infants ingressats en centres hospitalaris; la col·laboració amb la Fundació Arrels Sant Ignasi a través del projecte «Art, Emoció, Inclusió», adreçat a persones en situacions d'extrema vulnerabilitat, com a part del seu procés de recuperació, o la col·laboració amb Sant Joan de Déu Lleida, atansant les activitats del museu als usuaris de la institució.

Els darrers anys, l'impuls de diferents normatives reguladores de l'accessibilitat i de polítiques d'inclusió de col·lectius diversos en risc d'exclusió social ha contribuït a impulsar accions destinades a millorar l'experiència dels públics als museus. I un dels objectius estratègics del Pla de Museus 2030 també ho referma quan diu que cal enfortir la vinculació entre la societat i el museu, tot ampliant-ne l'accés, la participació i les funcions socials i educatives, promoure l'accessibilitat universal i, sobretot, incentivar el compromís social del museu i la participació de la ciutadania.

Amb la signatura d'aquest conveni, el Museu de Lleida continua apostant per treballar aquests objectius i fer-los extensibles al més gran nombre possible de persones.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA
DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Postals des d'Andalusia

Decàleg del nou bisbe d'Alcalá

El 10 de juny va ser ordenat bisbe i va prendre possessió de la seva diòcesi d'Alcalá de Henares Mons. Antonio Prieto, natural de La Rambla i vicari general de la diòcesi cordovesa. Tot un esdeveniment religiós, perquè ja és el quart bisbe nomenat i que ha sortit de Còrdova en els darrers anys. Al final de la consagració episcopal, va llegir unes paraules de gratitud, de les quals seleccionem els punts més notables.

«Primer, em presento davant vostre pobre i feble, tal com soc, però amb un agraïment profund al Senyor, que se serveix “de la debilitat del món” per fer les seves obres.

Segon, davant les mostres de la vostra calorosa rebuda, sé que no és a mi a qui espereu, sinó el mateix Senyor, Jesucrist.

Tercer, tant de bo no sigui mai un destorb per al vostre encontre amb Crist, sinó que el pugueu descobrir a través de les meves accions, paraules i decisions.

Quart, em sento orgullós d'anar a viure a la ciutat de Cervantes, en la qual la fe s'ha fet cultura i la cultura ha esdevingut un camí privilegiat d'accés a la fe.

Cinquè, treballem plegats per continuar fent de la nostra diòcesi una Església alegre i missionera.

Sisè, sortim a l'encontre dels nostres germans, especialment dels més pobres i dels que més ho necessiten, per portar-los l'alegria de l'Evangelí.

Setè, emprenguem la tasca evangelitzadora amb un sentit fort de comunió. Caminem plegats, com ens demana el Papa, aportant cadascú els nostres dons i carismes.

Vuitè, continuem tenint cura de la pastoral vocacional als nostres Seminaris, que són el cor de la nostra Església particular.

Novè, cuidem amb atenció la nostra vida interior i la nostra vida cristiana en totes les seves dimensions.

Desè, pregueu per mi perquè pugui ser el bon pastor que l'Església d'Alcalá necessita.»

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Felicitaçió

Felicito la direcció i redacció del vostre/nostre setmanari *Catalunya Cristiana* per la publicació del bloc informatiu i d'opinió titulat (a la portada del número de data 18 de juny proppassat) *Intel·ligència artificial: disrupció inquietant*. En efecte, com diu l'editorial, és un «tema en voga i en boca de tothom» i «està encenent totes les alarmes i preocupant les persones i els països».

Per començar, crec que se n'hauria de dir «invasió algorítmica», segons la proposta de Jordi Pigem, ja que, com comenta aquest escriptor i filòsof, «la intel·ligència artificial és tan intel·ligència com una flor artificial és una flor». Després, cal acceptar que, en paraules del catedràtic Ulises Cortés, «com qualsevol tecnologia utilitzada per al bé comú, és una meravella». I aquí està el quid de la qüestió: que s'utilitzi per al bé comú. Perquè sigui així, és necessari regular-la i controlar-la des de les instàncies legislatives i governamentals, com ja ha començat a fer el Parlament Europeu.

Es tracta que aquest important invent estigui «al servei de cada persona íntegrament i de totes les persones, sense discriminació ni exclusió», com ha declarat Mons. Vincenzo Paglia, president de la Pontificia Acadèmia per la Vida. Que cadascú hi posi el seu gra de sorra amb vista a aconseguir-ho.

JOSEP RUAIX I VINYET

Ja ha plogut

Fa pocs mesos vaig escriure, «i no plou»... Ara ja ho ha fet. Primer, el bisbe de Solsona va presidir una processó per demanar el do de la pluja; en altres llocs van fer el mateix. Els meteoròlegs deien «mireu el cel i prou». Per fi tenim una bona regada general en quasi tot el territori, i ho continuarà fent encara més, diuen.

Ara, però, trobo a faltar donar gràcies a Déu per aquest fet, que és estrany, oi? Els goigs de la Mare de Déu de Núria canten «favors envia a qui els sap demanar». Hem pogut veure el poder magnífic de la pregària. Déu no deixa mai el seu poble fidel.

Esperem que aquest do de l'aigua, necessària per tot, tingui continuïtat. I no deixem de pregar i donar gràcies a Déu quan ens l'envia.

PELEGRÍ BERNIAL I CASTELLS

La bellesa

Tot té el seu moment; sota el cel hi ha un temps per a cada cosa. Un temps per plorar i un temps per riure. Un temps per plànyer i un temps per dansar. Aquesta és la millor manera d'enfocar la bellesa. Viure amb Déu i des de Déu.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Eina de cohesió social

A través del Voluntariat per la Llengua, les comunitats i entitats religioses de Catalunya fomenten l'ús del català



Les parelles lingüístiques interreligioses són una ajuda per enfortir la convivència ciutadana. A la foto, Rabia i Mercè.

MAC
Barcelona

«A Catalunya, la pluralitat religiosa no assolirà plena normalitat fins que no es faci servir el català com a llengua d'expressió. Certament, com que algunes confessions religioses estan molt marcades per l'origen migratori dels seus membres, es fa difícil. Cadascú, evidentment, pregarà en la llengua que vulgui, però entenem que el català ha de ser una llengua de diàleg entre les religions; per tant, s'hi ha de poder incorporar amb normalitat. I el Voluntariat per la Llengua és un camí. N'hi ha d'altres, però aquest és un camí òptim.» Així s'expressa Carles Armengol, director general d'Afers Religiosos, organisme del Departament de la Presidència de la Generalitat de Catalunya, en conversa amb *Catalunya Cristiana*.

El Voluntariat per la Llengua és un programa, impulsat per la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i gestionat territorialment pel Consorci per a la Normalització Lingüística, que té el propòsit fonamental de practicar català a través de la conversa. Es basa en la creació de parelles lingüístiques formades per un voluntari, que parla català fluidament, i un aprenent, que en té coneixements bàsics i vol adquirir fluïdesa. Una iniciativa que es va posar en marxa l'any 2003 i que des d'aleshores ha format més de 170.000 parelles lingüístiques.

Per ser voluntari o aprenent, cal ser major d'edat i disposar d'una hora a la setmana (presencialment o virtual) durant un mínim de deu setmanes.

Un dinamitzador del Voluntariat per la Llengua els assignarà una parella lingüística d'acord amb la disponibilitat i preferències de cadascú. Hi ha diversos materials de suport a disposició dels participants, que es concreta en quatre apartats: «Fils de conversa» (proposta didàctica que ofereix materials virtuals), la col·lecció «Parlem tu i jo» (quaderns monogràfics), «Màgia per conversar» (recurs audiovisual amb actuacions del mag Eduard Juanola) i «Llegir per parlar, llegir per aprendre» (guia pedagògica amb quaderns que proposen activitats).

Àmbit religiós

«Des de la Direcció General d'Afers Religiosos, amb la col·laboració de la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya i el Consorci per a la Normalització Lingüística, animem les comunitats i entitats religioses a participar activament en aquest programa del Voluntariat per la Llengua. De quina manera? Les possibilitats són nombroses i obertes: a nivell col·lectiu, individual... L'entitat pot ajudar a promoure que entre els seus membres hi hagi voluntaris i aprenents per tal de formar parelles lingüístiques interreligioses, o bé la mateixa entitat pot donar a conèixer el programa a través de diferents activitats (jornada de portes obertes, sessió informativa...), explica Carles Armengol.

Una iniciativa que s'emmarca en l'acord *Religions per la Llengua, un compromís de les entitats religioses a favor del català*, el qual representa una declaració col·lectiva i transversal que interpel·la les entitats religioses de Catalunya a fomentar l'ús social del català en tots els seus àmbits. «La cultura catalana mai no ha estat deslligada de la cultura religiosa i espiritual, i de la mateixa manera que molts dels primers textos escrits en llengua catalana eren textos religiosos, també ho poden ser molts dels textos més actuals i contemporanis», s'assenyala en el document. I s'hi constata que «la llengua catalana és un patrimoni comú de tota la ciutadania».

«Conèixer o emprar el català —posa en relleu el text de l'esmentat acord— és una mostra de compromís amb el país. En un món que canvia de manera constant, arrelar-se no sempre és fàcil, però es tracta d'un procés necessari per teixir vincles. En aquest sentit, la llengua catalana permet la trobada en la diversitat. I cal promoure'n l'ús,

perquè si s'utilitza àmpliament i des de les més diverses posicions constitueix un element de cohesió social molt important.»

Més endavant, el document especifica que «les diferents tradicions religioses i espirituals refermem el nostre compromís per fer aportacions en la creació i l'enfortiment de la cultura en català i per continuar esdevenint, així, agents promotors de l'ús de la llengua».

Llengua d'intercanvi

«Allò que vertebrava la identitat catalana, el nucli d'aquesta manera de ser i el que dona continuïtat al fil històric d'una comunitat, és la pervivència del català, en qualsevol de les seves variants, com a llengua d'intercanvi. L'esforç per la llengua comuna es concreta, en un primer moment, a entendre el català oral i escrit i, progressivament i d'acord amb l'edat i altres circumstàncies, a adquirir la competència per expressar-s'hi de manera oral i escrita. Les tradicions religioses s'han conformat amb elements culturals i lingüístics d'allà on han nascut i d'on han anat arrelant, però totes tenen, en major o menor mesura, una vocació d'universalitat. En aquest sentit, no haurien de tenir cap impediment per incorporar el català com a llengua d'ús quotidià, que no vol dir exclusiu, i enfortir així la convivència», afirma Armengol.

El director general d'Afers Religiosos subratlla que «Catalunya té una llarga tradició de diàleg interreligiós. Cal recordar l'emblemàtica i pionera figura del mallorquí Ramon Llull, savi i escriptor en llengua catalana del segle XIII, però podem parlar també de la realitat actual amb l'existència del Grup de Treball Estable de les Religions o d'una immensa xarxa de grups de diàleg interreligiós en moltes poblacions del país, animades per l'AUDIR. El català pot ser i ha de ser la llengua vehicular d'aquest diàleg».

Recentment, per afavorir aquest diàleg, s'han elaborat versions en català dels principals textos religiosos de les diverses tradicions, així com dels documents de referència per a les confessions o per al diàleg interconfessional. «Nosaltres fem de pont perquè tot el material, tot l'assessorament, totes les possibilitats que té el programa Voluntariat per la Llengua pugui arribar fàcilment a les entitats religioses», informa Carles Armengol.

CARLES ARMENGOL
«Catalunya té una llarga tradició de diàleg interreligiós»

TRADICIONS APÍCOLES

La transhumància de les abelles



Amb aquesta transhumància es permet produir una quantitat més gran de mel monofloral.

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Arxiver dels Caputxins



Un any més dedico aquesta sèrie estiuenca al món de les abelles, i començo parlant-vos de la transhumància de les abelles que els abellaires o apicultors efectuen per poder seguir garantint el nodriment dels eixams d'abelles a la recerca de les floracions d'aquelles plantes mel·líferes que presenten una florida més retardada en els

indrets muntanyencs més elevats. El fet de conduir els eixams als llocs on es troben flors més tardanes permet de produir una quantitat molt més gran de mel monofloral. D'aquesta transhumància se'n deia, tradicionalment, apicultura «pastoril», ja que els apicultors anaven traslladant les arnes allí on hi havia flor a bastança per a libació de les abelles, atès que la curta durada de la floració de les plantes mel·líferes obliga els apicultors a realitzar un desplaçament «transhumant» de les arnes vers els indrets on la florida va més endarrerida i, així, garantir una major viabilitat econòmica.

Les arnes s'han de moure a una distància que ultrapassi els tres kilòmetres, altrament les abelles retornarien al seu emplaçament original, car en memoritzen la ubicació. Actualment, gràcies als vehicles de motor, la transhumància de les abelles ha pogut allargar enormement les distàncies, ja que alguns apicultors del Montsec duen les arnes fins a les comarques valencianes per tal d'aprofitar-ne la floració dels tarongers i llimoners

i, després, recomençar el cicle retornant les caixes de les arnes al Montsec per aprofitar la floració primaveral del timó i romaní i, després, dur-les durant l'estiu a la muntanya, on hi ha abundor de flor i, després, de bell nou dur-les al País Valencià per anar repetint el cicle transhumant.

Un dels moviments transhumants més repetit a la Catalunya dels nostres dies consisteix en el fet que, una volta acabada la florida de la ravenissa, l'ametller, la botja i la farigola, se solen dur les arnes a prop dels camps de conreu de gira-sol o bé de trepadella, mentre hi hagi flor i, durant l'estiu, els apicultors traslladen les arnes als prats de la muntanya per tal d'aprofitar les floracions més importants en els punts més alts de la geografia, on les plantes hi floreixen més tardanament. A la tardor les arnes se situen a les brolles per tal d'aprofitar la segona florida del romaní, la del bruc i la de l'arboç i, així, assegurar el nodriment de les abelles de cara als mesos hivernals, quan les abelles han de ser alimentades amb un complement d'arrop de vi i mel.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Els satèl·lits artificials posats en òrbita ja comencen a perjudicar l'astronomia



La gran quantitat de satèl·lits artificials redueixen la sensibilitat dels telescopis terrestres.

MN. FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya



Segurament us haurà estranyat aquesta afirmació que hem posat de títol del nostre article d'aquesta setmana. Com poden afectar els enginyers que l'home fabrica al progrés de la ciència dels astres? Sembla més aviat que hagi de passar al revés: és que els aparells posats en òrbita no contribueixen a obtenir noves dades sobre els espais còsmics? Sí, és cert. Però, encara que ens van donant nous coneixements de l'entorn del nostre planeta, ja són tants que redueixen la sensibilitat dels telescopis terrestres. Un astrònom de la Universitat Estatal de Louisiana (Estats Units), Eric Burns, ens diu que «és un tema candent» i és que el nombre de satèl·lits en òrbita és tan elevat que ja redueixen la sensibilitat dels telescopis terrestres.

Entre les empreses que llancen artefactes a l'espai (o sigui, microsateïl·lits) hi ha SpaceX, que ja n'ha posat en òrbita milers del tipus Starlink, fent-ne constel·lacions. Una altra empresa que té part en aquest afer és Amazon, que, precisament a finals d'any, té previst el Project Kuiper amb una quantitat també notable d'aquest tipus de microsateïl·lits. No és, doncs, estrany que molts astrònoms hagin expressat fortes críti-

ques a aquestes rars constel·lacions pels efectes actuals i futurs que tenen sobre els seus estudis.

I ha estat el mateix Burns el qui ha suggerit que almenys una bona contribució a la ciència es podria fer de cara a la detecció de raigs gamma (que és un tema actual i molt important per a l'astronomia d'ara), i és posar-ne detectors en aquests microsateïl·lits que formin una megaconstel·lació. Cada detector separat és poc potent, però si se n'ajunten molts dintre d'una associació del tipus megaconstel·lació com hem dit, es podria arribar a superar la potència de detecció de raigs gamma dels observatoris més eficients que ara tenim a la Terra. Seria un aprofundiment en el coneixement del fenomen de les explosions de raigs gamma, que ara captem molt imperfectament, i ajudaria a respondre preguntes com ara què constitueix el nucli de les estrelles de neutrons o de quina manera es podria revelar la forma de tot l'univers.

Em direu que això ja és voler arribar a coneixements que només interessin als científics. Certament, és així com pensem també nosaltres. Però crec que el que us he explicat valia la pena de saber-ho.

ESTIU DE LLEGENDES (I)

Els estanys de Puigcerdà i de Malniu



Flickr / Guadalupe Cerpilla

Llac de Puigcerdà, objecte de llegendes.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador



Tots els pobles i cultures tenen les seves llegendes. La gent sent fascinació per elles i algunes fins i tot formen part dels seus senyals identitaris. A vegades una determinada llegenda es repeteix en una altra localització; també en cultures diferents es donen llegendes idèntiques o ben semblants.

El folklore català en té un grapat, de generació en generació es van transmetre oralment. Els estudiosos del segle XIX les van recollir i publicar, però encara avui se'n generen de noves amb les mateixes característiques: fets versemblants, encadenats a una lògica, però que provoquen reaccions entre l'aprovació, l'escepticisme, el dubte o la rotunda negació.

Les llegendes, a vegades, tenen un rerefons històric, o són relatives a tresors, ànimes i difunts, també fets màgics o sobrenaturals o algunes de temes sacres, però totes formen part del patrimoni immaterial de la nostra cultura. Repassarem aquí, en sis capítols aquest estiu, les més significatives.

Les aigües dels estanys, com les dels rius, fonts, saltants o gorgs són sovint objecte de boniques llegendes, com la de l'estany de Puigcerdà, a la Cerdanya. De fet, el llac, com el de Núria i d'altres, tot i ser molt antic, és artificial, obra humana del segle XIII, portant a través d'una sèquia les aigües del riu Querol.

Diu la llegenda que, abans que

fessin l'estany, a l'indret hi havia unes cases habitades. En una d'elles una dona vella, en veure que li negaven la casa on havia viscut tota la vida, s'ho va agafar molt malament. Bo i negat el terreny, ella continuava anant-hi cada dia, promentent no deixar de fer-ho mai i, així que es va morir, va continuar visitant l'estany puntualment.

Diuen que, a finals d'agost, quan es fa a Puigcerdà la Festa del Llac, és el dia més adient per veure-la. Veritat o no, el 1991 en unes excavacions arqueològiques fetes per Oriol Mercadal i Jordi Campillo, van trobar les parets d'uniques cases, amb restes de ceràmica i una ferradura, que dataven com del segle XI, el que demostra que abans de l'estany, al lloc hi havia un poblat.

No lluny, a Guils, l'estany de Malniu. La llegenda diu que sota les seves aigües hi ha esfondrat el poble on va néixer Ponç Pilat. Aquest era lloc de reunió de bruixes, aquí invocaven el diable; així, per sacrilitzar el lloc i espantar les fetilleres van posar un Sant Crist al fons de les aigües, imatge que es veu sota les aigües cada any a la diada de Divendres Sant.

El cert és que el 1619 Aldonça Rossa, una jove de Bellver de Cerdanya, acusada de bruixa per la Inquisició, va confessar que amb dotze dones més, havia participat en un sàbat amb el diable i altres bruixots. El mateix nom de l'indret, Malniu, ja causa esgarripança.



GILBERT DURAND

La imaginació simbòlica

Fragmenta Editorial, 2023, 150 pàg.

El filòsof Gilbert Durand (1921-2012) aprofundeix en la interpretació del símbol. Segons ell, l'essència dialèctica del símbol es manifesta en molts plans i els examina en diàleg amb Freud, Jung, Cassirer, Lévi-Strauss i altres, per concloure que el símbol es desplega al llarg del progrés de la cultura humana.

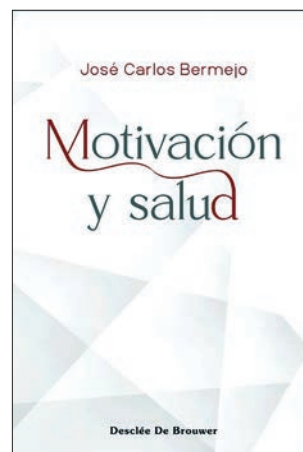


JUAN MANUEL GALAVIZ HERRERA

El arte de dirigir

Editorial San Pablo, 2023, 252 pàg.

Posant el focus d'atenció en l'apòstol Pau, l'autor ofereix una sèrie de reflexions sobre el que cal per ser un líder eficaç, capaç d'afavorir el seu equip en la promoció de valors i en el seu desenvolupament personal i professional. Un bon dirigent no exerceix un poder, sinó que proporciona un servei.



JOSÉ CARLOS BERMEJO

Motivación y salud

Editorial Desclee De Brouwer, 2023, 156 pàg.

Com motivar-nos per a una cura humanitzada? Què ens motiva per ser feliços en les relacions d'ajuda? L'altruisme, el comportament compassiu té necessitat de ser explorat per descobrir les veritables raons que ens porten a fer bé el bé, tot afrontant també la desmotivació.



ÓSSIP MANDELSTAM

La remor del temps i altres proses
Edicions de 1984, 2023, 192 pàg.

Els textos d'Óssip Mandelstam (1891-1938) ens relaten un apassionant període de la història russa recent: la vida cultural a Sant Petersburg durant la dècada del 1920, amb el rerefons dels primers anys de la revolució russa, així com les pràctiques del nou sistema soviètic i les seves paradoxes.



JOSEP GORDI SERRAT

100 curiositats sobre els arbres i els boscos
Cossetània Edicions, 2023, 256 pàg.

Tant els arbres com els boscos atresoren moltes històries positives que fan referència als seus valors ecològics, biològics, econòmics, socioculturals o espirituals. Aquest llibre parla de la diversitat de funcions que des de temps reculats els arbres i els boscos ofereixen a les diferents cultures del planeta.



ADÈLE ROSENFELD

Les meduses no tenen orelles
Edicions 62, 2023, 208 pàg.

La Louise, de 25 anys, és parcialment sorda i fins ara ha aconseguit construir la seva vida i maniar amb la seva «incapacitat invisible». La jove manté una relació molt poètica amb el món. El seu últim diagnòstic és que ha perdut més audició i l'única solució passa per una operació per introduir un implant.

CRÍTICA DE CINEMA

Cors ferits oberts a l'amor

MONTserrat CLAVERAS
 Doctora en Història de l'Art i
 professora de Religió



Aquest film és el debut com a director de Colm Bairéad, el qual adapta la novel·la Foster (2010) de l'escriptora irlandesa Claire Keegan.

Irlanda any 1980. La Cáit, una nena d'uns 9 anys, viu en una casa rural amb la seva família. Els pares, pobres, tenen molts fills i poques ganes de tenir-ne cura. El pare és un desvagat, cridaner i maltractador. La mare, embarassada altre cop, du una vida infeliç. Les germanes sobreviuen sense esma.

La Cáit està desatesa. Li manca el més essencial, l'estimació. Sent que és un destorb. A l'escola no està millor. Es veu intimidada i no aprèn a llegir perquè no n'hi ensenyen.

Aquests dèficits afectius la fan ser una nena reservada, apocada, callada, tímida, introvertida... Encara es fa pipí al llit.

Davant de l'imminent naixement del nou germà, els pares decideixen portar-la a casa d'uns cosins llunyans de la mare. Allà passarà un temps i la seva estada ajudarà les dues parts. A ella, perquè troba algú que es preocupa pel seu benestar, i a ells, perquè els porta l'alegria que van perdre fa anys.

En la primera trobada amb el matrimoni gran a qui no coneix ja nota un tracte cap a ella que mai no havia tingut. La cosina és amable, educada, dolça, càlida. El marit és reservat, una mica hostil, per bé que anirà canviant.

A poc a poc, la nena va descobrir una nova manera de viure. Gràcies a l'estimació i la bona cura, comença a progressar i a superar obstacles. Li calia l'afecte i sentir-se estimada per donar el millor d'ella mateixa. A casa d'aquests cosins descobreix el veritable amor familiar, malgrat que ells amaguen un gran dolor: la pèrdua del seu únic fill en un accident. Els tres obren els seus cors ferits a l'amor. Un amor que es fa visible en les petites coses, els petits gestos, les petites accions que tan sovint diuen més que les paraules.

La banda sonora i la fotografia coronen les notables actuacions del trio protagonista: Catherine Clinch, Carrie Crowley i Andrew Bennett.

Un film que podria passar desapercebut per la seva senzillesa, però que va ser nominat als Oscars i premiat amb l'Oscar de Cristall al Festival de Berlín com a millor pel·lícula.

AMB BON HUMOR



THE QUIET GIRL («AN CAILÍN CIÚIN»)

DIRECCIÓ I GUIÓ: Colm Bairéad
 INTÈRPRETS: Catherine Clinch,
 Carrie Crowley, Andrew Benett,
 Michael Patric, entre d'altres
 Irlanda, 2022

CRÍTICA LITERÀRIA

Recuperant un clàssic de la vida espiritual

SERGI RODRÍGUEZ LÓPEZ-ROS

Vicerector de Relacions Institucionals de la Universitat Abat Oliba CEU



MIGUEL DE MOLINOS

Cartas para el ejercicio de la oración mental

Editorial Herder, 2022, 104 pàg.

L'any 2021, immers en unes sessions de recerca i anàlisi de documentació a la Biblioteca Apostòlica Vaticana, la providència em va oferir l'ocasió d'accedir a uns documents que, probablement, cap altre home havia vist des del 1676. Vaig poder comprovar que aquells lligalls que tenia entre les mans corresponien a l'obra *Cartas para el ejercicio de la oración mental*, escrita pel sacerdot Miguel de Molinos, figura clau del quietisme espanyol.

Les cartes suposen el desenvolupament en clau pedagògica d'obres precedents del mateix Molinos (*Guía espiritual y Defensa de la contemplación*). Alhora, proporcionen una finestra privilegiada per abocar-se a la mentalitat barroca i a l'afany de renovació de vida espiritual exemplificat en la visió carmelitana o ignasiana. D'aquí la utilitat d'editar-les i presentar-les als lectors del segle XXI, cosa que un servidor ha fet amb el suport de l'editorial Herder.

El periple vital del místic Miguel de Molinos es resumeix en tres parts. La vida familiar a Muniesa, en el si d'una família benestant i probablement d'origen jueu, amb un oncle sacerdot i una germana religiosa. L'etapa formativa a València, on es va llicenciar, ordenar i doctorar amb els Jesuïtes, on va establir contacte amb el seu mestre espiritual, el beat Jeroni Simó, i va freqüentar l'Escola de Crist. I l'etapa romana, on va desenvolupar aquesta escola espiritual entre la noblesa romana, la qual cosa li va comportar l'enemistat de França, que va impulsar un procés inquisitorial contra ell.

Les coses més extraordinàries de la vida es troben en la quotidianitat i succeeixen sense que les busquem. Parteixen de deixar el que és accidental i anar al que és essencial: donar-nos als altres com a mitjà d'arribar a Déu. Molinos en dona fe: el seu mètode espiritual és encara avui un mètode contra l'egoisme disfressat d'alteritat.

UN NOU LLINDAR

El trànsit, espai de convivència

Davant la Jornada de responsabilitat en el trànsit i seguint el lema proposat per enguany de «Encomana el teu camí al Senyor i ell actuarà» (Salm 37,5) hem de dir que és un bé conduir amb responsabilitat, sense presses, pensant en els altres, amb respecte i fent del trànsit un espai de bona convivència. Prou vegades ho hem dit, convé que siguem bons samaritans, artesans del bé amb fets i que encomanem el viatge amb una pregària sincera perquè el Senyor ens acompanyi durant el trajecte.

Hem de tenir present que conduir i conduir bé és una forma d'exercir la caritat, que és la font d'una bona relació humana, un acte moral que ens predisposa a fer als altres allò que voldríem que ens fessin a nosaltres. Tanmateix, quan agafem el cotxe o un altre vehicle de transport no sempre som del tot conscients que es tracta de la utilització d'un mitjà per a una millor convivència. És perillós pensar que posar la mà al volant ens atorga una mena de poder que ens fa creure que som els únics a la carretera i que podem fer el que vulguem.

Hem de tornar a dir que el trànsit pels carrers, carreteres i autopistes, per camins veïnals i de la ruralia, ens dona la possibilitat de conduir correctament, el respecte a l'altre, aturar-se quan pertoca, cedir el pas quan se'ns indica, evitar l'agressivitat verbal i gestos insolents, donar preferència quan l'altre la té, respectar les senyalitzacions sense rebaixes, contribuir a un diàleg sa i constructiu sobre els carrers i l'asfalt, sense substàncies nocives que ens facin perdre el control. Tot això, a més, tant val per als vianants a peu com per als conductors de vehicles. Fem del trànsit un bon espai de convivència.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

Agenda

Barcelona

PARES TEATINS

El **diumenge 2 de juliol**, a les 17.30, concert de Yuliia Savula (piano) i Larysa Fedorchenko (flauta i saxòfon) a favor de la Fundació Mirada de Esperanza; el **dilluns 3**, a les 18.45, concert del cor Millfield School (Regne Unit) per a la Fundació Manos Providentes. Església de Sant Gaietà, c/ Consell de Cent, 293 – Barcelona.

«NUESTROS PEQUEÑOS HERMANOS»

El **dijous 6 de juliol**, a les 20.30, celebració dels 20 anys de la fundació amb un sopar benèfic a l'Hotel Alimara de Barcelona. Hi haurà diferents testimonis arribats d'Amèrica Llatina. Tiquets i informació: tel. 934 342 029.

SANTS MÀRTIRS DE VILASSAR

El **divendres 7 de juliol**, a les 19.30, conferència del P. Joan M. Mayol sobre *Una confraria, avui* al Museu Arxiu de Vilassar de Dalt.

JMJ

El **diumenge 9 de juliol**, a les 20.00, el cardenal Joan Josep Omella presideix la missa d'enviament per als joves diocesans que participen a la JMJ Lisboa a la basílica de la Sagrada Família.

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

Del **dimarts 12 de juliol al dijous 21**, recés de Camí de Contemplació amb Glòria Andrés i Rosa Suriñach seguint el mètode de Franz Jalics (activitatspuelles@gmail.com).

ESPAI D'INTERIORITAT FRANCESC PALAU

Del **dilluns 17 de juliol al dimarts 25**, exercicis espirituals guiats per Manuel Vallejo, o.f.m. Inscripcions: www.espaipalau.com.

Girona

TRÀNSIT

El **diumenge 2 de juliol**, a les 19.00, missa a l'església de Sant

Josep de Girona amb motiu de la Jornada de Responsabilitat en el Trànsit.

TAIZÉ

El **diumenge 2 de juliol**, a les 18.00, pregària contemplativa amb cants de Taizé a l'església de Sant Pere de Lligordà (Beuda).

Sant Feliu de Llobregat

LITÚRGIA

Del **dilluns 24 de juliol al dissabte 29**, a Montserrat, Trobada d'Animadors de Cant per a la Litúrgia amb Laia Santanach. Més informació: <https://trobadesanimadorsdecant.cat>.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

Del **dilluns 10 de juliol al diumenge 16**, exercicis espirituals Transcendència & Espiritualitat (tel. 973 291 699).

Tarragona

DIACONAT

El **diumenge 2 de juliol**, a les 18.00, l'arquebisbe Joan Planellas ordena diaques Juan José Cuartielles i Josep Padilla a la catedral de Tarragona.

AMICS DE LA CATEDRAL

El **dissabte 8 de juliol**, a les 21.00, concert de flauta travessera de Claudi Arimany a la catedral de Tarragona.

Terrassa

MONESTIR DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

El **dissabte 8 de juliol**, a les 10.00, visita guiada *El monestir de Sant Cugat, el més poderós del comtat de Barcelona*. Reserves: tel. 936 759 952.

Urgell

HISTÒRIA

El **dijous 13 de juliol i el divendres 14**, XII Jornades d'Història al monestir de les Avellanes *Regles i re-*

gulacions al món monàstic medieval. Més informació: tel. 973 703 152.

Vic

TERRITORI OLIBA

El **dijous 6 de juliol**, a les 19.00, conferència *El bestiar, de les processons medievals fins als nostres dies*, al Museu Episcopal de Vic; a les 19.30, visita guiada *Vesprades d'estiu a la seu de Manresa*.

MÚSICA BARROCA

El **diumenge 9 de juliol**, a les 12.00, concert de Le Nuove Musiche a la parròquia de Santa Maria de Viladordis (Manresa).

APLEC DE MATAGALLS

El **diumenge 9 de juliol**, 73è Aplec de Matagalls: al cim, entrega de medalles a la constància, missa concelebrada pel bisbe Romà Casanova, cant del *Cant dels Adeus*; a les 18.30, a la plaça Major de Viladrau, ballada de sardanes.

COVA DE MANRESA

Del **divendres 21 de juliol al diumenge 30**, exercicis espirituals amb Josep M. Bullich, s.j. Inscripcions: www.covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els catòlics posin al centre de la seva vida l'Eucaristia, que transforma i obre a l'encontre amb Déu i els germans

IGNASI MIRANDA

El seminarista Joshua Enrique Carrillo Saldaña, de 29 anys, va ser ordenat diaca el diumenge 4 de juny en una cerimònia a la catedral de Lleida, presidida pel bisbe Salvador Giménez i concelebrada pel bisbe emèrit Joan Piris. Després de rebre el sagrament de l'orde en el grau del diaconat, ja pot assistir i ajudar els sacerdots servint l'altar, proclamant l'Evangeli i ajudant en diverses tasques litúrgiques i sacramentals. Entre altres, pot administrar el sagrament del baptisme i el matrimoni, així com repartir la Comunió i presidir funerals. Al final de la celebració, el nou diaca va agrair a tothom l'acompanyament en la preparació per ser sacerdot, i va tenir paraules emocionades per als seus pares i familiars, que seguïen la celebració des de Mèxic per internet.

D'origen mexicà, és l'únic seminarista que té actualment la diòcesi de Lleida. Com va viure la celebració de l'ordenació diaconal?

Tenia nervis, repassava les coses, què calia fer, però intentava viure aquests darrers moments més a prop de Déu, que és l'important. Recordant els bons consells de la gent que tenia a prop, vaig saber deixar-me portar i viure profundament el moment. Així, els nervis van deixar lloc a les ganes de viure amb profunditat i agraïment el moment, pel fet de comptar amb tantes persones al meu voltant. L'alegria de la gent em contagiava la seva emoció. Em vaig adonar que aquest caminar era realment un caminar de la mà d'una comunitat i que no és pels meus mèrits, sinó que jo soc el fruit de l'amor de Déu per a la seva Església.

Ha estudiat al Seminari Major Interdiocesà de Catalunya i en els darrers mesos ha estat ajudant en la pastoral de les parròquies de Nostra Senyora de Montserrat i a les de la Unitat Pastoral de la Mare de Déu del Pilar-Santa Maria Magdalena, a Lleida. Com és

Joshua Enrique Carrillo, diaca del bisbat de Lleida



«Soc el fruit de l'amor de Déu a la seva Església»

la seva història de vincle amb la diòcesi de Lleida?

Vaig venir a Lleida el 2015 per fer el darrer curs de Dret. En tornar a Mèxic em vaig adonar que a Lleida m'havia canviat la visió de la vida. En voler respondre amb profunditat i sinceritat la pregunta sobre el sentit de la meua vida, em vaig trobar amb l'obertura d'escoltar Déu, què volia Déu de mi. Vaig entrar al Seminari el 2017. En aquests sis anys he rebut molts aprenentatges per poder respondre millor aquesta crida de Déu. Déu és molt pacient amb les nostres inquietuds, els nostres anhels, i ho he notat molt a la meua vida. Déu ha sabut esperar que donés aquest sí en l'ordenació.

Quins canvis ha de fer la Pasto-

ral Vocacional perquè hi hagi més respostes a la crida per al sacerdoti?

L'Església nota molt la crisi vocacional però també és el reflex d'una crisi social, d'aprofundiment mateix de la vida. De jove he viscut molts anhels, i és molt difícil escoltar la veu de Déu enmig del soroll. Confio que el treball que fa l'Església envers els pobres i necessitats, en les petites coses de la vida quotidiana que no fan tant de soroll també poden moure el cor de les persones. Malgrat la crisi notòria de vocacions, si nosaltres confiem en Déu, continuem pregant i ens esforcem més per treballar en benefici de tothom, podem aconseguir que més persones puguin respondre amb valentia sí a Déu.

A PARTIR D'ARA, MÉS ESTEL! MÉS MÚSICA!



Un nou canal exclusivament
dedicat a la música, online i per a tu.

ACCEDEIX-HI A TRAVÉS
DEL WEB I L'APP DE RÀDIO ESTEL

www.radioestel.cat

